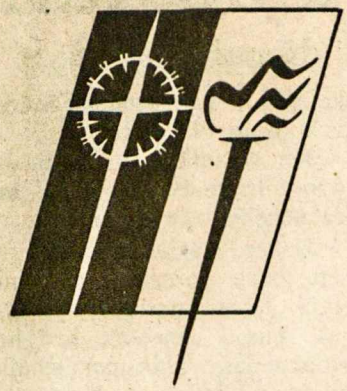

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (2809) 2004 JANUARY-SAUSIS 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Sausio žygdarbiai

Ir vėl prasidedant metams, prisimename dvi datas, surištas su lietuvių tautos kovomis dėl savo teisių ir laisvės. Tai 1923-ųjų sausio 15-oji ir 1991-ųjų sausio 13-oji. Pirmoji – Klaipėdos krašto prijungimas prie Lietuvos; antroji – Vilniaus televizijos bokšto gynimas.

Abi pareikalavo gyvybių aukų, abi įsirikavo raišni istorinių tautos įvykių. Dėl to visi sutaria. Tačiau gilinantis į tų įvykių aplinkybes, aptariant kovų vadovus, bandant atskleisti užkulius, bėgant laikui ir keičiantis įvykių vertinėjimams, tie svarbūs bei reikšmingi žygiai susilaukia ir kritikos. Pvz. pasigirsta aiškinimų, kad Klaipėdos sukilimas, kaip jis įprasta vadinti, teisiniu požiūriu negali būti sukilimu vadinamas, nes Klaipėdos užėmėme dalyvavę reguliarios kariuomenės daliniai, vadovaujami patyrusių Lietuvos karininkų. Tą faktą itin noriai pabrėždavo Vokietijos naciai, Klaipėdos krašto atvadavimą vadinę karine agresija, o jo atsiėmimą 1939 m. kovo 23 d. – sulaužytos teisės atstatymu. Toks teisinis sukilimo aiškinimas – tai tik pritarimas tikriesiems agresoriams, kurie dėl savo kaimynams padarytos žalos neatsiprašinėja. Dar daugiau, kai jau ir Sausio 13-oji bandoma nušviesti kitokiomis spalvomis, verčiant daug ką aukštyn kojomis, menkinant kai kuriuos kovotojus, neva atskleidžiant slepiamus, tautai nežinomus veiksmus. Ir apie tai kalba ne kas nors iš Maskvos, bet vienas iš pirmųjų Sąjūdžio pirminių. Štai skaitome: „Ant Landsbergio ir A. Butkevičiaus sąžinės guli sausio tryliktosios aukos, nes vienam sumanius, o kitam įsakius kelios dešimtys pasieniečių buvo perrengti ir įleisti į televizijos bokštą. Tai jie šaudė iš viršaus žemyn“ (V. Petkevičius, *Durnių laivas*, psl. 78). Kažkas trenkiančio, nežinomo. Bet ryškiau už šitokią žinią prasiskia kažkokia neapykanta, asmeniškumas. Šiandien, deja, tai nebesudaro reizinčio įspūdžio, kokio gal kas tikisi. Istorijon įrašomas tik vienas aiškus dalykas – tauta buvo pasiryžusi išsivaduoti iš sovietinės okupacijos ir šito pasiekė. Kokiais šoviniiais kas tada šaudė, vargu ar kam berūpi, juoba, kad iš to nebus pasimokyta, nes politiku bei vadovų trinties tokiais atradimais nepanaikinsi.

KAI vyksta plataus pritarimo susilaukusios kovos, tik narsa, sutelktinės jėgos ir konkreti vienybė gali tikėtis laimėjimo. Abiem čia minimais atvejais išėjome laimėtojai. Nūnai mažai kam berūpi, koks Klaipėdoje buvo Simonaitis, kaip elgėsi Budrys, kokio būdo buvo Kalmantas, kodėl žuvo 20 savanorių? Kova buvo laimėta visų pastangomis ir aukomis. Kiekvienas dalyvis atidavė savo duoklę, žinojo kodėl, ir neteko girdėti, kad kas smertuk garbingą užduotį atlikusius vadovus bei veikėjus. Vilniuje Sausio 13-oji, kaip ir Baltijos kelias, parodė, ko tauta siekia. Istorija įvardys, ką kuris vadovas yra padaręs, apibūdins aplinkybes ir įvairias klūties, nežinojimus, pasimetimus. Bet tam reikia laiko ir tinkamos perspektyvos, kad neišbrautų šališkumai, sąskaitų suvedinėjimai, pavydas ir kitos kokios žmogiškosios silpnybės, kurios paprastai ne istorikų tyrinėjamos. Įvykių prisiminimuose – kas kita. Juose galima save išskirti, kitus smerkti, juodinti, galima įdomiai atskleisti pareiškimais sudominti minias, sujunginti apsnūdusius, gal net ir kitiems pasitarnauti. Bet tokie žybtelėjimai neturi išliekamų vertės, tiksliai primena seną istorinę pastabą, būtent „kas iš jų be nuodėmės, tegu pirmas sviedžia į ją akmenį“ (Jn. 8,1-14). Tai žodžiai visiems žmonėms ir visiems laikams. Ne išimtis nei politikai, nei rašytojai, nei putlūs veikėjai. Minėdami istorines dienas, turėtume daugiau pabrėžti šviesias įvykių puses, kurios stiprina tautos dvasią, o kartu ir viltį sulaukti naudingų pokyčių. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Gyventojai pasisako

Praėjusių metų svarbiausiais įvykiais Kanadoje, apklausus 32,000 gyventojų, buvo laikomi: Kanados atsakymas prisidėti prie karo Irake, SARS ligos krizė ir dviejų dešiniųjų partijų susivienijimas į Kanados Konservatorių partiją. Visos šios grupės pasidalino po 24%. Kitos šios apklausos sritys, kaip vienalyčių asmenų vedybos, ministerio pirmininko Jean Chretien atsisakymas, Kanados dolerio pakilimas, pasiutkarvės ligos pasekmės viršijo 5%. Visos kitos gamtos ir pramoninės nelaimės kartu tesudarė tik 6%. Kaip jau buvo skelbta, Chretien vyriausybės nutarimas neprijungti prie JAV skelbiamos karo Irakui buvo labai neigiamai vertintas JAV prezidento George Bush.

Ledo rito laimėjimo rinktinė (iki 20 metų amžiaus) tarptautinėse varžybose, kurios vyko Suomijoje, Helsinkio mieste, šiemet nepajėgė iškovoti aukso

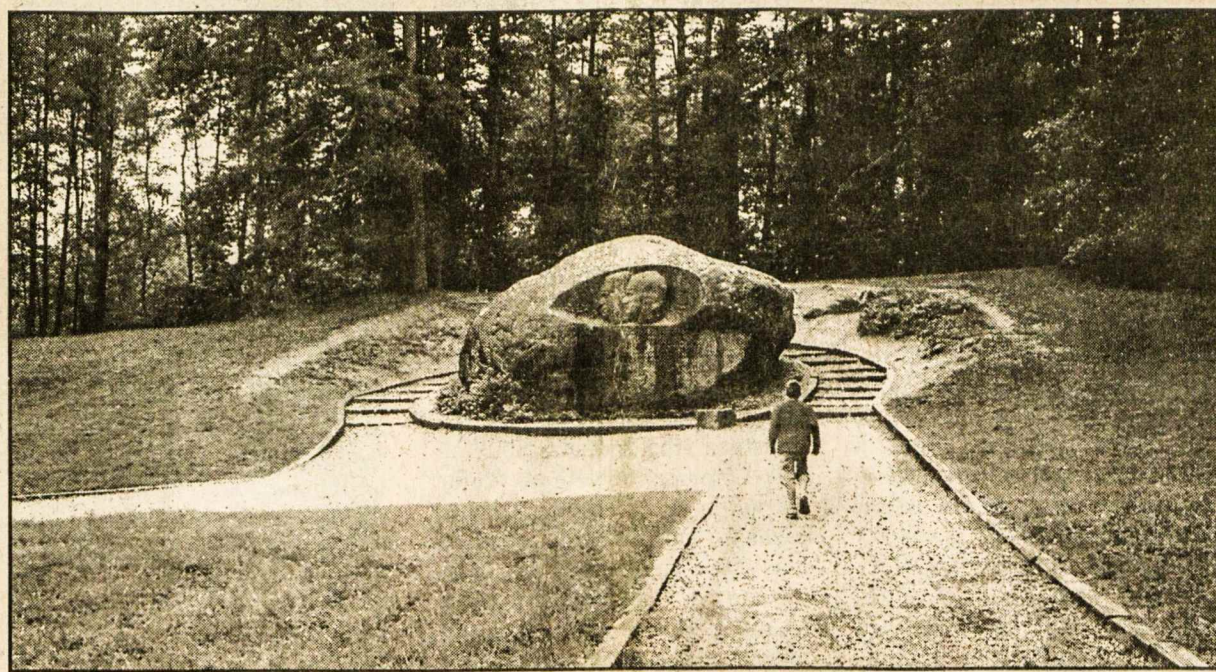
medalio. Prieš pradėdant baigmines rungtynes su JAV, kanadiečių įvarčių santykis prieš kitas komandas buvo 32-5, tuo tarpu amerikiečių – 23-5. Kanados jaunuoliai pirmame kėlinyje vedė amerikiečius santykiu 3-1, tačiau išsiseimę užbaigę rungtynes santykiu 4-3 ir tegavo sidabro medalį; auksas atiteko amerikiečiams. Pirmos Tarptautinės jaunųjų ledo rito varžybos įvyko 1982 metais. Paskutinį kartą Kanados jauniai aukso medalį laimėjo 1997 metais.

48 centų pašto ženklas vietiniam vokui Kanadoje galioja tik iki sausio 12 dienos. Po to teks lipinti 49 centų ženklą. Laiškas į JAV kainuos 80 centų, o užjūrio paštas – 1.40. Asmeninių pajamų mokesčiai liks tie patys, bet korporacijų – sumažės dviem dešimčiais. Pensijų planai išmokešiai pakils 3.2%, iki 814.15 dol., o pensininkams (nuo 65 m. amžiaus) priemokos (Nukelta į 6-tą psl.)

Lietuvos kanklininkės, pasirodiančios įvairiose iškilmėse Vilniuje

Nuotr. S. Daliaus

Garsusis Puntuko akmuo Lietuvoje su transatlantinių lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno bareljefais

Ntr. S. Daliaus

Sausio tryliktoji - laisvės gynėjų diena

IGNAS MEDZIUKAS

Kasmet prisimename 1991 m. sausio 13-ją, kuri buvo 1919 ir 1920 metų Lietuvos karių, vėliau partizanų pasipriešinimo kovų tęsinys. Tik toks skirtumas, kad anose kovose lietuviai kariavo vartodami šaunamuosius ginklus, o ši kartą beginkliai su daina išėjo prieš tankus ir šarvuotus. Tai buvo turtum Dovydo kova prieš Galijotą. Nors kraujo aukų neišvengta, bet Vakarai išgirdo apie jų numylėtinio M. Gorbachiovo pasiūstų karių žiaurumus prieš beginklę minią.

Sąjūdžio kelias į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą buvo sunkus ir vingiuotas. M. Gorbachiovas stengėsi įvairiais suktais būdais sukludyti, kad Lietuva ir kitos Baltijos buvusios valstybės, 1940 m. karine jėga pajungtos ir įterptos į Sovietų Sąjungą, vėl būtų laisvos. Sąjūdis buvo šmeižiamas, kad nori atkurti kapitalizmą ir buržuazinę santvarką, persekioja, skriaudžia rusus. Jis ragino palaukti, kol bus priimta nauja Sovietų Sąjungos konstitucija, kurioje bus nustatyta procedūra respublikoms iš Sąjungos išeiti. Bet Sąjūdžio vadai atsisakė, sakdami, mes neišsime iš Sąjungos, mes niekad teisiskai jai nepriklausėme, nes jėga buvome priversti, todėl jie turi iš Lietuvos išeiti.

Lietuvos parlamentas skubėjo paskelbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, kol dar nepriimta nauja Sovietinė konstitucija, nes joje buvo numatytos sąlygos, jog galimybė išeiti iš Sovietų Sąjungos būtų nulinė – kaip kupranaguriui išlįsti per adatos skylutę. Paskelbus 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, min. pirmininke buvo pakviesta K. Prunskienė. Esant didelei įtampai, Prunskienė išvyko į Maskvą pas Gorbachiovą, bet grįžo nieko nelaimėję ir atsisakę. Tada premjeru buvo patvirtintas A. Šimėnas. Sovietų kariniai daliniai griebėsi prievartos – užėmė Spaudos rūmus.

Sudarytas gelbėjimo komitetas. Kritišku momentu Šimė-

nui dingus, patvirtintas Gediminas Vagnorius.

Pažymėtina, kad dar 1990 m. gruodžio 1 d. Baltijos valstybių parlamentų posėdyje buvo priimtas bendras pareiškimas: jie nepasirašys SSRS sutarties, pareikalavus sovietų kariuomenės išvedimo iš Baltijos respublikų, užtikrino kariškių šeimų teises ir saugumą.

1991 m. sausio 10 d. M. Gorbachiovas ultimatumu pareikalavo pripažinti SSRS konstituciją. Atrodė įvykiai artėja prie kritiškos atomazgos. Todėl užsienio reikalų ministeriui Saugargui buvo duoti įgaliojimai, kad jis galėtų sudaryti vyriausybę emigracijoje, jei Vilniuje Lietuvos vyriausybė būtų išvairkyta.

Sausio 13 įtampa didėjo. Parlamentas priėmė įstatymą, kad Lietuvos jaunimo, remiantis Ženevos konvencija, negalima mobilizuoti į sovietų kariuomenę, nes kraštas okupuotas.

Sąjūdžio sukeltas entuziazmas išsivaduoti iš SSRS okupacijos sukvietė žmones saugoti svarbiausių Vilniuje objektų, radijo ir televizijos pastatų ir TV bokšto, nes buvo jaučiama, kad čia bus pirmieji okupanto taikiniai. Apie vidurnaktį pasigirdo tankų bei šarvuotųjų bėdėjimas, kurie kaip tik artėjo prie tų taikinių. Žmonių minia daugėjo. Jie, susikabinę rankomis, dainavo. Patrankos ėmė šaudyti virš jų galvų. Pagal sovietų planą jie tikėjosi, kad išgausinti žmonės išbėgės. Bet jie nesitraukė, tada pradėjo šaudyti į kojas, daužyti šautuvų buožėmis. Loreta Asanavičiūtė, jauna mergina, buvo pervažiauta tanko ir mirė.

Buvo manoma, kad bus puolami ir Aukščiausios tarybos (parlamento) rūmai. Todėl jos pirmininkas pakvietė jų ginti. Susirinko daug deputatų ir savanorių gynėjų. Daugelis atliko išpažintį ir ruošėsi gintis iki mirties. Buvo laukiama kraujo praliejimo. Moterys buvo perspėtos, kad išeitų iš parlamentų rūmų. Susirinkusieji prie parlamento rūmų irgi buvo perspėti, kad vengiant daugiau aukų pasi-

šalintų, bet daugumas liko, nors žinojo, kas jų laukia.

Sausio 13-osios naktis iš tikrųjų buvo baisi; keliolika žmonių žuvo, daugelis sužaloti. Perpildytos ligoninės vaitojančių. Vilniaus televizija užimta. Ją pakeitė Kaunas.

Užsienio žurnalistai, nepaisydami pavojaus, filmavo, fotografavo, skleidė žinias pasauliui. M. Gorbachiovas, norėdamas pasiteisinti sukvietė Vakarų šalių ambasadorius, kuriems aiškino, kad apie tai nieko nežinojęs, nors Aukščiausios tarybos pirmininkas V. Landsbergis jam skambino į Maskvą. Atsiliepus jo sekretoriui, prašė pranešti skubiai SSRS prezidentui, kad Vilniuje žudomi beginkliai žmonės. Kitais telefonais skambino į Maskvą B. Jelcinui, kad šią žinią perduotų Gorbachiovui, nes jis už tai yra atsakingas.

Sausio 13 d. B. Jelcinas atvyko į Taliną, kur buvo paskelbtas Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Rusijos valstybių suverenitetas, nustatant tarpusavio santykius pagal tarptautinės teisės principus.

Žuvusių nuo sovietų karių smurto veiksmų Vilniuje laido tuvs buvo labai iškilmingos. Dalyvavo daugybė žmonių. Poetai sukūrė jų garbei eilėraščius. Čia vieno eilėraščio (autorė Valerija Januškevičienė), išspausdinto laikraštyje *Alytaus Naujienos* (1994.I.13) užbaiga:

Jūs, beginkliai, prieš tankus

paklė,

Atgimimo žvaigždėm suspindėjot,

Verkia motinos, našlės

pražilusios –

Jūs gi mirtį mirtim nugalėjot.

Kils nuo žemės lig tolių toliausių
Vyriausius Jūs gyvybės giesmė,
O Antakalnio pušys aukščiausios
Jūsų žygdarbio prasmę minės.

Vilnius gedėjo 1991-ųjų sausio Lietuvos aukų, kritusių dėl Tėvynės nepriklausomybės. Aukos nenuėjo veltui. Lietuvos vardas plačiai nuskambėjo pasaulyje. Daugelis sužinojo, kur yra Lietuva, kurios beginkliai žmonės dainuodami mirė už laisvę, pasipriešindami sovietų okupacijai.

Savaitė Lietuvoje

Pritarė vienam kaltinimui

Specialioji seimo komisija sausio 7 d. apsisprendė dėl vieno iš šešių kaltinimų prezidentui Rolandui Paksui. Jos vieninga išvada, kad pakanka įrodymų kaltinimui, jog R. Paksas nesuderino viešųjų bei privačių interesų. Šio kaltinimo rimtumą pagrindžia Konstitucinio teismo (KT) nustatytos faktinės aplinkybės suteikiant pilietybę prezidento rėmėjui Jurijui Borisovui.

KT nustatė, kad prezidento pasirašytas dekretas išimties tvarka suteikti pilietybę J. Borisovui prieštarauja Konstitucijai ir Pilietybės įstatymui. Suteikdamas pilietybę J. Borisovui prezidentas vadovavosi ne Konstitucija ir įstatymais, ne tautos ir valstybės, bet asmeniniais interesais, ir tokiu būdu sulaužė priesaiką.

Samdė advokatus

2003 m. gruodžio pabaigoje prezidentas Rolandas Paksas papildė savo gynėjų skaičių, atstovaujančių jo interesams per apkaltos procesą, rašo ELTA/LGTIC. Prie trijų civilinės teisės specialistų iš firmos „Baublys ir partneriai“ prisijungė trys baudžiamosios teisės praktikai – teisininkai Kęstutis Stungys, Vytautas Sviderskis ir Rimas Andrikis.

R. Paksas su advokatais sudarė sutartis kaip privatus asmuo, tad jis už jų paslaugas mokės iš asmeninių lėšų.

Prezidento advokatai piktnasi dėl to, kad Seimo specialiąjų tyrimų komisija iki šiol nepateikė R. Paksui apkaltos medžiagos. Jis buvo kviečiamas į komisijos posėdžius, tačiau atsisakė dalyvauti. Jie „neatmeta galimybes, esant būtinybei, ginti Prezidento teises Strasburgo Žmogaus Teisių Teisme“.

Atšvesta vėliavos diena

Sausio 1 d. Vilniuje vyko tradicinis Naujųjų metų dienos Lietuvos trispalvės pakėlimas, pagerbiant Lietuvos savanorių žygdarbi. 1919 m. sausio 1 d. pirmą kartą virš Gedimino kalno buvo iškelta valstybinė vėliava. Iškilmės prasidėjo 1.30 v.p. prie Arkikatedros. Nuo jos aikštės Garbės sargybos kuopos kariai žygiavo į Gedimino kalną nešdami išskleistą 2004 m. Gedimino bokšto vėliavą. Prie bokšto kariai savanoriai uždegė karvišką laužą.

Iškilmėse dalyvavo seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, jo pavaduotojai, krašto apsaugos ministeris Linkas Linkevičius, miesto savivaldybės atstovai.

Patvirtino sutartis

Lietuvos vyriausybė sausio 7 d. patvirtino Lietuvos ir Latvijos vyriausybės sutartis dėl skubaus pranešimo apie branduolinių avarijas ir dėl pasikeitimo informacija bei bendradarbiavimo branduolinės ir radiacinės saugos srityje, rašo ELTA/LGTIC.

Tokias sutartis siūlo pasirašyti Tarptautinės atominės energijos agentūra (TATENA). Tai

sudaro sąlygas keistis duomenimis apie avarijas ir pradedamus statyti ir vartoti arba uždaramus branduolinius įrenginius.

Lietuva taip pat jungsis prie vadinamos Australijos grupės, kuri yra neformalus valstybių junginys. Jo narės tariasi ir derina leidimus, siekdamas kontroliuoti medžiagas ir įrengimus, kurie gali būti panaudoti cheminio ir biologinio ginklo gamyboje. Šiai grupei priklauso visos Europos sąjungos valstybės ir penkios kandidatės. Siekiama sukurti veiksmingą strateginių prekių eksporto, importo ir tranzito kontrolės sistemą bei apsaugoti pramonę ir mokslinį tiriamąjį potencialą nuo bet kokios veiklos, kuri galėtų prisidėti prie cheminio ir biologinio ginklo programų.

Padės atstatyti Iraką

Lietuvos vyriausybė sausio 7 d. iš savo atsargų nutarė skirti 100,000 litų Irako atstatymui, rašo ELTA/LGTIC. Humanitarinė pagalba Irakui bus skirta per Krašto apsaugos ministeriją.

Užsienio reikalų ministerijai paskirta 250,000 litų – 150,000 litų humanitarinei pagalbai žemės drebėjimo ištiktam Iranui ir 100,000 litų Gruzijai – skubioms humanitarinėms reikmėms tenkinti.

Sausio 13-tosios nukentėjusių draugai skirta 8,000 litų, Sausio 13-ąją žuvusiųjų artimųjų bendrijai „Bičiulystė“ – 4,000 litų, visuomeninei organizacijai Lietuvos Nepriklausomybės gynimo Sausio 13-osios brolijai – 8,000 litų jų veiklos išlaidoms, susijusioms su 1991 m. sausio 13-ąją nukentėjusiais asmenimis, iš dalies padengti.

Prezidentas Lazdijuose

Po Naujų metų vėl pradėjęs lankyti Lietuvos rajonus, prezidentas Rolandas Paksas Lazdijuose sutraukė 400 klausytojų. Kaip rašo *Lietuvos rytas* (2004.I.8), jie aiškiai buvo pasidaliję į dvi stovyklas. Vieni jį sutiko plojimais, kiti – švilpimu. Jis čia išgirdo daugiausia nemalonių klausimų, į kuriuos konkretėi ir aiški atsakymų žmonės ne išgirdo.

R. Paksas tikisi, kad po savaitės jo patarėjų komanda bus sudaryta. Jis pokalbyje „Žinių radijuje“ pažymėjo, kad tas sudarymo procesas buvo lydimas politinio spaudimo ir grasinimų, kurie privertė kai kuriuos kandidatus staigiai pakeisti savo sprendimą komandoje dalyvauti.

Europarlamento rinkimai

Lietuvos seimas 2003 m. gruodžio 16 d. nustatė, kad rinkimai į Europos parlamentą bus surengti 2004 m. birželio 13 d. Per tuos rinkimus Lietuva išrinkti 13 Europarlamento narių. Toks išpareigojimas numatytas lapkričio 20 d. įstatyme.

Europos parlamento nariai bus renkami 5 metų kadencijai vienoje daugiamaandatėje rinkimų apygardoje, apimančioje visą valstybės teritoriją, pagal proporcijas (Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje

Sausio žygdarbiai

Tauta buvo pasiryžusi išsivaduoti iš sovietinės okupacijos

Sausio tryliktoji – laisvės gynėjų diena

Pagal sovietų planą jie tikėjosi, kad išgausinti žmonės išsibėgės

Ugniniai stulpai tautos kelyje

Kuo jis išsiskyrė iš eilės kitų, tai savo idealistiniu realizmu

Vienas ar du uostai?

Jiems pasiūlytas sklypas buvo per mažas ir netinkamoj vietoj

Populiaraus dainininko odiseja

A. Šabaniauskas bemaž kas savaitę pradėjo dainuoti per radiją

Narvas

Ko dabar siautėja Petkevičius – laisvas žmogus laisvoji valstybė?

Poetas Brazdžionis publicistikoje

Kaip žmogus ir kaip poetas buvau tas pats

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$50, rėmėjo – \$60, garbės – \$70. Oro paštu į užjūrius – \$170, paprastu paštu – \$60. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TZ administraciją". Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. Subscriptions: regular \$50.00, patron \$60.00, sponsor \$70.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Liubliano lenkų marijonų kunigų seminarijos studijuojantis lietuvis Andrius Šidlauskas, MIC, 2003 m. gruodžio 6 d. įšventintas diakonu. Toje seminarijoje taip pat studijavo ir gegužės 31 d. Marijampolėje kunigu buvo įšventintas Tomas Miliauskas, MIC. A. Šidlauskas ir kitus du seminarijos auklėtinius buvo pakviestas įšventinti Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Šventimų Mišias su juo koncelebravo Liubliano arkivyskupo vikaras kun. Jozefas Szczypa, Lenkijos ir Lietuvos kunigų marijonų provincijolų vyresnieji kun. Andrzejus Pakula, MIC, ir kun. Vytautas Brilius, MIC. Vilkaviškio vyskupa lydėjo kun. Egidijus Juravičius iš Marijampolės kunigų seminarijos ir kiti dvasininkai. Savo pamokslė vysk. Norvilą priminė šventinamiesiems, kokia svarbi ir atsakinga šiandien yra dvasininkų misija. Diak. A. Šidlauskas, MIC, netrukus grįš darbuotis į Lietuvos kunigų marijonų Šv. Jurgio provinciją.

Lietuvos Vyskupų konferencijos visuotinis posėdis įvyko 2003 m. gruodžio 11 d. Kaune. Jame dalyvavo visi Lietuvos vyskupai ordinarai ir augziliarai bei apaštališkasis nuncijus arkivyskupas P. Zurbiggen. Vyskupai nusprendė kreiptis į Lietuvos žmones bendru laišku, kuriame jie įvardijo Lietuvos susidariusią moralinę krizę, kvietė dvasinių vertybių ieškoti maldoje, šeimoje bei savo parapijų bendruomenėse. Apaštališkasis nuncijus pasiūlė visiems Baltijos kraštų vyskupsams susirinkti į bendrą posėdį Talyne 2004 m. balandžio pabaigoje. Naujasis Kauno arkivyskupo augziliaras vysk. Jonas Ivanauskas pristatė spalio mėnesį paskelbtą Šv. Tėvo posinodinį apaštališkąjį paraginimą *Pastores gregis* apie vyskupų ganytojišką misiją susirinkusiųjų apmąstymui. Vyskupai svarstė Kat. Bendrijos kilnojamųjų kultūros vertybių klausimą. Ieškoma būdų, kaip valstybė sugrąžintų Kat. Bendrijai vertybes, kurios buvo neteisetai atimtos tarp 1940 ir 1990 m., kaip ir kur tas vertybes saugoti, eksponuoti, naudoti liturgijoje. Pristatyta tarptautinės mokslinės konferencijos apie dirbtinį apvaisinimą programa. Taip pat buvo aptarti ateinančių metų renginiai. Kitas visuotinis posėdis numatytas 2004 m. kovo 16 d.

Lietuvos Vyskupų konferencijos krepimėsi į Lietuvos gyventojus išreikštas susirinkimas valstybės prezidento krizei virstant moraline visuomenės krize, augant piliečių tarpusavio įtampai. Tikrieji rūpesčiai stumiami į šoną, padidėja rinkiminis vėjus gresiantis krikščionių dėmesį nukreipti nuo Kristaus Gimimo šventės. Visuomenė raginama nepasiduoti nuolatinei demagogijai, partijų neatsakingai svaidomiems pažadams ir pykčiui. Pažymėta, kad kardinolas A.J. Bačkis ir

arkivyskupas S. Tamkevičius asmeniniu laišku kreipėsi į Rolandą Pakšą, prašydami sąžiningai pasiekti pagal bendrojo gėrio reikalavimus, ne vadovaujantis asmeniniais ar siaurais grupiniais interesais. Vyskupai teigė tikintys, jog Lietuvos žmonės meilės ir susitaikymo dvasia tęs kuriamąjį darbą savo šeimų ir visuomenės labui, su Dievo pagalba nugalės išmintis ir sąžinės balsas.

Labdaros vaju "Maisto bankas" lapkričio 28-29 d.d. Vilniaus pal. J. Matulaičio parapijoje surengė Labdaros ir paramos fondo "Lietuvos ir JAV iniciatyvų". Vajaus tikslas – surinkti maisto produktų vaikų globos centrams, benamių valgykloms ir kitoms nevyriausybinėms šalpos organizacijoms. Tokia veikla kasmet paskutinį lapkričio savaitgalį rengia "Maisto bankai" visoje Europoje. Apie 100 parapijų savanorių Viršuliškių parauduovėje "IKI", Pašilaičių "Maximoje" ir "RIMI" kvietė atėjusius apsipirkti žmones paaugoti maisto produktų vargstantiems. Žmonės dosniai aukojo sunkumų patiriančioms šeimoms. Maisto produktai, sunėsti į Pal. J. Matulaičio socialinį centrą, prieš Kalėdas buvo išdalyti vargstantiems žmonėms.

Katalikų bendruomenė "Gyvieji akmenys" Kaune, Vytauto Didžiojo universitete, gruodžio 7 d. surengė Atsinaujinimo dieną "*Sentire cum Ecclesia* – Jausti su Bažnyčia". Jos tikslas – pristatyti pal. Jurgį Matulaitį ir jo mintis apie pakrikštytojo atsakomybę Kat. Bendrijos gyvenime. Pirmojoje konferencijoje segė Ignė Marijošūtė, Švė. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdiečių seserų vienuolijos vadovė, priminė susirinkusiems apie pal. J. Matulaičio įšventinimą vyskupu Kauno katedroje prieš 85-erius metus, jo šūkį "Blogi nugalėk gerumą", jo darbą skleidžiant Viešpaties teisingumą. Kalbėtoja ragino klausytojus sekti pal. J. Matulaičio pavyzdžiu, nebūti abejingiems Kat. Bendrijos reikalams. Svečiai iš Vilniaus pal. Jurgio Matulaičio parapijos parodė pantomimą, o antrąją konferenciją vedė šios parapijos klebonas kun. Aušvydas Belickas. Jis pabrėžė pal. J. Matulaičio mintis apie būtinybę kiekvienam samoninagai priimti atsakomybę už Kat. Bendriją, rasti joje savo vietą. Po pietų Atsinaujinimo dienos dalyviai rinkosi į darbo grupes, išklauso marijonų provincijolo kun. Vytauto Briliaus, MIC, paskaitą apie pal. J. Matulaičio viziją pasauliečių veikimo Kat. Bendrijoje. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdiečių seserų parengė skaidrų montажą ir mastyama apie pal. Matulaitį. Jo vardo parapijos parapijiečiai pasidalino socialinio darbo patirtimi. Kun. Artūras Kazlauskas vedė tradicinį įvadą į Eucharistijos liturgiją, Mišias aukojo arkivysk. Sigitas Tamkevičius.

MIRTIES PRISIMINIMAS

Svajonės, dideli darbai, pašauktas Viešpaties, tu išėjai. Ne žiedais nusėtas buvo tavo kelias.

A+ A

ANTANO DILKAUS

10 metų mirties prisiminimui šv. Mišios už jo vėlę bus š.m. vasario 1 d., 12 val., Prisikėlimo parapijos šventovėje.

Liūdi - žmona Sofija, vaikai Kęstutis, Birutė, Rasutė ir vaikaičiai - Genovaitė, Juris, Daina, Justinas, Andris

Atnaujintas Vilniaus Gedimino prospektas, skirtas pėstiesiems

Nuotr. I. Ross

Ugniniai stulpai tautos kelyje

Mintys apie JUOZĄ BRAZAITĮ jo gimimo šimtmečiui suėjus

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Iškilni lietuvių rašytoja ir publicistė, tautinio samoningumo žadintoja ir autoritetinga visuomenės veikėja, 1920 metais išrinkto Steigiamojo seimo atidaro mo po šėdžio pirmininkė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė (1861-1943) yra palikusi testamentinius žodžius lietuvių švietuomenei: "Jei mes nebūsime mūsų tautai lygūs tiems ugniniams stulpams, kurie kadaise žydų tautai rodė kelią tyruose... ką mes nuveiksime? Ir kokia mūsų vertė?"

Taip iš tikrųjų galvojo ir savo žmogiškąjį bei visuomeniškąjį pašaukimą suprato visi didieji atgimusių Lietuvos veikėjai.

Biblinio įvaizdžio kilmė ir prasmė kiekvienam akivaizdai ir suprantama. Būti ugniniu stulpu – tai eiti su savo tauta, ją vesti iš nelaisvės namų į Pažadėtają žemę. Egiptiškioji nelaisvė anuomet mums reiškė ne tik carinės Rusijos okupaciją, bet ir tą ilgais amžiais užtrukusį lietuvių susvetimėjimą ir užgožimą, dėl kurio didele dalimi buvo kalta nuo liaudies atitrukusi aukštuomenė, svetimiems dievams tarnauti nuėjusi švietuomenė.

Su tautiniu atgimimu devyniolikame amžiuje prasidėjusi lietuvių tautos kelionė į savąją Pažadėtają žemę, į savo didžiosios vilties išsikūnijimą, ir šiandien tebevyksta, nepaisant to, kad politinė Lietuvos laisvė jau atgauta. Ir šiandien Lietuvos žmogui vis dar tenka klajoti dvasiniuose tyruose tiek dėl to, kad ilgai trukusi sovietinė okupacija paliko kietus randus žmonių sielose, tiek dėl to, kad Pažadėtoji žemė yra niekad galutinai nepasiekiamas idealas.

Štai kodėl ir nūdienos žmogui G. Petkevičaitės-Bitės suformuluotas ugninio stulpo įvaizdis yra giliai prasmingas ir patrauklus.

Minėtasis pačios rašytojos ir visuomenininkės žodžiais, daugiau kaip prieš septyniasdešimt metų pasirodžiusioje studijoje,

SOFIJA ŠVIESAITĖ

Vargonų fūgos

*Tą Sausio Trylinktąją naktį
Su Laisvės Angeliu kartu...
Vergovės kruvinąją baigtį,
Gera! prisimeni ir tu...*

*Štai keturiolika šventųjų
Prie Katedros frontono čia –
Tautos Kankinių – išrinktųjų, –
Suklupę meldžiasi slapčia...*

*Vargonų fūgos skliautą skelia
Ir giesmės aidai lig dangaus.
Jos dvasią į padangės kelia, –
Tik čia širdis tau atsisaga.*

*Suklaupę aukšti pilioriai,
Žvakės atmerkė akeles.
Čia pat prabilęs angelų chorai
Ir taip tau sielą pakylės.*

*Štai kyla baltas Skritulėlis, –
Mistinis KRISTUS taps jame...
O Taurėje – Kraujo lašelis –
Pralietas mūs atpirkime!..*

*Vargonų fūgos skliautą skelia, –
Tuoj ir Čiurlionis čia ateis...
Kodėl taip medžiams šerdis gelia?
Budelių niekas nebela...*

2003.II.23

tuomet dar jaunas, bet jau pasižymėjęs literatūros kritikas Juozas Ambrazevičius-Brazaitis išvalgiai apibūdino šviesaus atminimo Gabrielės Petkevičaitės-Bitės asmenybę.

Dabar iš tolimo nuotolio žvelgdami, nesunkiai pastebime, kad autoriaus įžvalgumas jau tada jį patį išdavė. Jis nebūtų pastebėjęs to kilnaus brožo Petkevičaitės asmenybėje, jeigu jo apmatų nebūtų pats savyje turėjęs. *Similis similibus gaudet* – toks tokiu džiaugiasi...

Šiandien, pagerbdami Juozą Brazaičio atminimą 100-ųjų jo gimimo metinių proga, negalime jam pačiam nepritaikyti to įkvepiančio įvaizdžio, kurį jis pats savo darbais ir savo visa asmenybe įkūnijo. Jeigu apskritai įmanoma vien žodžiu apibūdinti ilgą žmogaus gyvenimo kelią, tai vargu ar galėtume taikliai pasakyti, kaip tardami, jog prieš mus stovi vienas didžiųjų ugninių stulpų, nušviečiančių gyvenimo kelius kultūroje, visuomenėje, rezistencijoje prieš melo dvasią.

Verta šia proga ir pakartoti vieno iš rezistencijos veteranų prof. Adolfo Damušio žodžius apie savo bendražygį ir bičiulį Juozą Brazaitį: "Vadovaujančios padėties užtemimas rezistencijoje vyksta ne balsavimo keliu. Vadovu pasidaro tas, kuris drąsiai ir sugebanciai pajėgia ir ryžtasi atlikti uždavinius, kuriuos sunkios priespaudos sąlygos stato. Rinkimo ar paskyrimo keliu į rezistencijos kovą nesiungiamo – į ją įeinama savanoriškai pagal savo sąžinės balsą. Ta prasme ir tuo keliu Juozas Brazaitis lietuvių antinacinėje rezistencijoje, ypatingai iš lietuvių katalikų tarpo, buvo tapęs centriniu ir pačiu svarbiausiu asmeniu".

"Lietuvių antinacinė rezistencija" – tęsia savo liudijimą Adolfo Damušis – "Juozas Brazaičio įtakos ir linijos dėka buvo tikslinga ir neišsukanti, bet kaip galinga pogrindžio srovė brandinanti lietuvių tautą tautinės savigarbos ir savarankiškumo troškuli ir laisvės meile, atmesdama nacizmą ir komunizmą, ir remdamasi lietuvių tautoje gyvais krikščioniškos principais".

Kitas išėivijos autoritetas – poetas, publicistas ir intelektualas – kun. Stasys Yla, Juozą

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

porcėnė rinkimų sistemą. Rinkimų įstatyme nenumatytas rinkėjų aktyvumas – rinkiniai bus laikomi įvykusiais nepriklausomai nuo aktyvumo. Visi rinkėjai turi lygias teises pareikšti savo valią dėl kandidatų.

Kandidatus į Europos parlamentą galės siūlyti partijos, pagal Politinių partijų ir politinių organizacijų įstatymą, kurios įregistruotos ne vėliau kaip prieš 65 dienas iki rinkimų. Kandidatų sąrašė negali būti mažiau kaip 5 ir daugiau kaip 26 kandidatai.

Gražins santaupas

Lietuvos vyriausybė 2003 m. lapkričio 26 d. priėmė sprendimą nuo gruodžio 16 d. pradėti grąžinti įšaldytas paveldėtas rublines santaupas. Jas galės atgauti

Prof. JUOZAS BRAZAITIS, 1903-1974

Brazaitį yra apibūdinęs kaip žmogų, neatsiejamą nuo lietuvių tautos, nuo jos rūpesčių ir reikalų. Konkrečiau – nuo "tos generacijos, išausiusios nepriklausomą Lietuvą, tų daugiadarbių, kurie brandžiai reikšėsi žodžiu ir raštu ne tik akademinėje, intelektualinėje plotmėje, bet ir bėgamųjų visuomeninių reikalų baruose". Čia kun. St. Yla turėjo galvoje vadinamąją "1936-ųjų metų generaciją", pasireiškusią drauge su dienraščio *XX amžius* atsiradimu ir deklaracijos "Į organizacijos valstybės kūrybą" paskelbimu *N. Romuvoje*, nubrėžusia tos kartos vertybes nuostatas ir ano meto valstybės gyvenimo formų tobulinimo gaires.

Stasys Yla, ir pats priklausęs šiai generacijai, toliau pastebėjęs, jog J. Brazaitis niekad "nekėlė savo vėliavos, nesiveržė prieš kitų ir kitų nerikio, o tačiau nejuočių rikiovisi pagal jį kiti, iš jo mokėsi. Jis nelaikė savęs vadu, o tačiau juo buvo – intelektualiniu, kultūriniu, moraliu vadu. Kuo jis tačiau išsiskyrė iš eilės kitų, tai savo idealistiniu realizmu. Gebėjo taikliau išvėgti laiko reikalavimus, pramatyti uždavinius ir juos konkretizuoti. Nemėgo per toli žvalgytis ateitin: daryk, kas svarbu dabar, čionai. Jei kiti nedaro, daryk pats. Ir jis imdavosi darbų neragindamas ir neprašomas, neskaičiauo jėgų nė laiko. Štai darė iki paskutinio momento, kada po pirmojo širdies smūgio tu jėgų taip mažai beliko. Pasiėmęs darbą, jis atlikdavo jį kaip retai kas. Buvo iš tų, kurie vartoja nedaug žodžių, bet pasako daug, brandžiai ir taikliai".

Vienas ar du uostai?

1923 metų sausio 15 dienai atminti

BRONYS STUNDŽIA

1919-23 m. prancūzams valdant Klaipėdos sritį buvo neaišku, koks bus tos srities likimas. Nors Versalio sutartis numatė, kad ta sritis su uostu turėtų priklausyti Lietuvai, tačiau ten šeiminkaujantys prancūzai, lenkų įtaigojami ir vietinių vokiečių kurstomi, buvo daugiau linkę padaryti Klaipėdą laisvu miestu.

Lietuvoje buvo net galvojam, kad nepavykus atgauti Klaipėdos srities, reikėtų statyti uostą Šventojoje. 1922 m. penktosios ministerijos taryba, vadovaujant pirmininkui E. Galvanauskui, spėjo, kad dėl Klaipėdos srities santarvinių sprendimas bus Lietuvai nepalankus. Apsvarstę kelias įmanomas galimybes, pritarė pasiūlymui surengti lietuvių sukilimą.

Lietuva turi būti dėkinga: penktajai ministerijai tarybai ir jos pirmininkui E. Galvanauskui už drąsų sprendimą. Maž. Lietuvis gelbėjimo komiteto nariams – M. Jankui, J. Strėkui, J. Lėbertui, V. Šaulinskiui ir J. Bruvelaičiui, sutikusiems priimti politinę atsakomybę; E. Simonaičiui sudariusiam direktorių su Reizgiu bei Toleikiu; sukilėlių kariniam vadui J. Palovinskiui Budriui ir jo politiniam patarėjui J. Purickiui. Jei 1923 m. Klaipėdos sritis nebūtų buvusi prijungta prie Lietuvos, tai ir šiandien girdėtume, kad ten, nuo amžių yra rusiška žemė".

Deja palyginti trumpai Lietuvai tą sritį teko valdyti, nes 1939 m. Hitlerio vedami naciai vėl ją užgrobė. Lietuva jau buvo sėkmingai įsigyti nedidelį prekybos laivyną, padariusi pradžią jūrinės karinės pajėgos. Gausėjo jachtų skaičius. Preybiniai laivai beveik visą laiką praleisdavo jūroje, tad pasikrauti išskrauti galėjo Liepojoje. Blogiau buvo su mokomuoju laivu "Prezidentas Smetona", kuris turėjo klajoti jūroje ir negalėjo savame krašte rasti prieglaudos.

Pradėta statyti Šventosios uostą, kur iplaukima pakankamai pagilinus, galėjo karo laivas iplaukti. Ten prie krantinės rado sau vietą tuo metu didžiausia Lietuvoje jachta "Šaulys" ir keletas jūros skautams priklausančių jachtos. 1939 m. rugpjūčio 8-15 d. vyko Jūros savaitės iškilmės, o jūros skautai surengė būriavimo kursą, kuriuose ir man teko dirbti. Tą vasarą uostą aplankė Lenkijos jūros skautų būriais ir iplaukė net vienas 800 tonų prekybinis olandų laivas.

Prie uosto buvo žvejams pastatyta keliolika naujų namų, įsteigė kooperatyvas "Žuvedra" ir matėsi keliolika žvejų motorlaivių, kurių keletas vokiečių

okupacijos metu pasiekė Švedijos krantus.

Per sovietinę okupaciją ten buvo įsikūręs žvejų kolūkis, bet uostas nebuvo tvarkomas.

Dabar, apsilankius po 50 metų, uosto vaizdas liūdnai nu-teikia. Molai apgrauti, iplaukimas smėliu užneštas, kad net pripučiama valtis per smėlio sąnašas reikia tempti. Uoste matyti bene 25 jau gerokai apūdiję kateriai. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, žvejai buvo sudarę kooperatyvą, tikėjosi pastatyti ledui gaminti patalpas, žuvų prekyvietę, bet jų svajonės netaupo tikrovę. Jiems pasiūlytas sklypas buvo per mažas ir netinkamoje vietoje. Dabar sugautas žuvis iš valties reikia perkelti tiesiai į automobilį ir gabenti į namus. Prie nesaugomų valčių negali palikti pakabinamo variklio, inkaro, saugumo liemenių ir kitų reikmenų. Dar ir automobilio bet kur negali pastatyti, nes sumokėsi baudą.

Šventojo priklausoma Palangos savivaldybei. Nei ji, nei Žuvininkystės departamentas nėra pajėgūs didesniems darbams. Uostą reikėtų nedelsiant pradėti atstatyti, nes ten susidarytų žvejybos laivynas, stovėtų Būtinge aptarnaujantieji, sportiniai, turistiniai laivai bei jachtos. Sakoma, kad tam reikalui nėra pinigų, bet labiau trūksta valstybės vyrų bei moterų supratimo, noro kelti žmonių gerovę.

Dabar, pasigavę greitą motorlaivį, iš Šventosios plaukime į Klaipėdą. Deja, tokios susisiekimo priemonės čia nėra. Klai-pėdoje, pastačius keleiviniams laivams prieplauką ir žvejams uostelį, dabar girdis balsų, kad reikia turėti giliau vandenį uostą, į kurį galėtų iplaukti ir didieji tanklaivai. Buvo siūlymas: išgilineus 11 km ilgumo laivakelį statyti tokį uostą Kuršių mariose į pietus nuo Kiaulės nugaros salėlės Tačiau kiti sako, kad laivakelyje padidėjus eismui uostas gali tapti nepatrauklus, nors galima būtų juo naudotis maždaug iki 2025 metų.

Kitas pasiūlymas: statyti uostą už dabartinio uosto ribų, Melnragės pakrantėje. Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo įstaigos specialistai, viską ap-svarstę, apskaičiavę, padarę tyrimus, nurodė, kad nuo 2017-20 metų Klaipėdos uostas nebe-pajėgs sutalpinti visų atplaukiančių laivų ir pateiktų kelis būsimu uosto vaizdus. Pagal japonų planus, į naują uostą galėtų iplaukti iki 300 m ilgumo tanklaivai. Krantinės būtų 450 m ilgumo ir gylis prie jų – 15 m. Pagal vieną pasiūlymą uostas būtų sala su-jungtas su krantu apie 1 km il-gumo tiltu. Tokiu atveju išliktų Melnragės paplūdimiai. Panašus uostas jau veikia Japonijoje Kobe miesto. Žinoma, nuo statybos nukentėtų tos vietovės gyventojai – pasikeistų gamta ir Melnragės kraštovaizdis.

Pagal dabartinį Lietuvos ekonomikos augimą, japonai numato, kad prekių įvežimai ir išvežimai apie 2025 metus per uostą padidės iki 40 milijonų tonų. (Rusams natūralus metalų pergabenimo, uosto augimas su-lėtėjo). Vis dėlto svarbiausio dalyko japonai nesvarstė ir nepa-tarė, iš kur uosto statybai gauti šimtus milijonų litų.

PADĖKA

MYLIMA ŽMONA, MAMYTĖ IR MOČIUTĖ

A+ A

ANELĖ BARKAUSKIENĖ

gimė 1927 m. gruodžio 8 d. Vilkaviškyje, mirė 2003 m. lapkričio 1 d. Londone, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame kun. K. Kaknevičiui, Šiluvos Marijos parapijos klebonui, už maldas laidotuvių namuose ir aukotas gedulines Mišias. Velionė palaidota Šv. Petro kapinėse Londone, palydėta gausaus būrio giminių ir draugų. Ypatinga padėka "Pašvaistės" chorui ir vadovui muz. Andriui Petrašiūnui. Nuoširdus ačiū visiems, kurie prisiminė mūsų brangią a.a. Anelę, aukodami ligoninės mokslo, labdarai, už užsakytas Mišias, išreikštas užuojautas skaudžios valandos, už puikias pašaukus, kurios apsupo a.a. Anelės karstą. Dėkojam Daliai Mitalienei už nuoširdžius atsisveikinimo žodžius laidotuvių namuose.

Ačiū labai ponioms, kurios sunėšė pyragus. Visiems dalyvavusiems laidotuvių namuose, gedulinėse Mišiose ir palydėjusiems mūsų mielą a.a. Anelę į paskutinę poilsio vietą.

Giliame liūdesy likę: vyrai Algis, dukros Laima ir Vida, sūnūs Arvydas, Edis ir Jonas, dešimt vaikėčių ir brolių Lietuvoje – Antanas, Albinas ir Juozas Jamsaičiai

RSJ

Buvusi Stelmuzės pradžios mokykla, kurioje mokėsi ir ne vienas dabar išėivijoje gyvenantis tautietis
Nuotr. S. Daliaus

Narvas KAZYS SAJA

V. Petkevičiaus leidinį „Durnių laivas“ perskaičius

“Didžiulis, labai nutukęs orangutanas savo vienuotėje atrodė išprotėjęs. Iš pradžių murksėjo nuleidęs galvą (...), tačiau kantrybės užteko neilgai: orangutanas pripuolė prie geležinių durų ir ėmė skalambyti kumščiais – taip garsiai, kad, rodos, vien nuo šito trenksmo baiktėsni paukščiai ir žvėrys galėjo pulti į paniką, nusilaužti sparnus ar sprandus. Kai beždžionė atmušė kumščius, ji atsistojo ant ‘rankų’ ir ėmė daužyti geležį kojomis. (...) Ir kai jos paskaud, orangutanas pasistengė pripildyti sauja skysto mėšlo ir staiga drėbė pro grotas į savo gimnazių būrį!”

Šitaip apsakyme *Kada prasideda senatvė* kadaise rašiau apie Havanos zoologijos sode įkalintus žvėris. (*Pasakysiu kaip draugu*, VAGA, 1986).

Perskaitęs V. Petkevičiaus *Durnių laivą* prisiminiau tą išprotėjusį, nuosavu mėšlu besidraugiantį primatą. Ten žvėris siautėjo nepakęsdamas savo nelaisvės, o ko dabar siautėja Petkevičius – laisvas žmogus laisvoje ir demokratinėje valstybėje? Kad ne tie žmonės tą laisvę iškovoję? Kad Lietuvos piliečiai neperdavė Petkevičiui valstybės vairo? Kad praėjo tie “nuostabūs” laikai, kai jis, į kurį nors dūres pirštu, galėjo pasakyti: “Aš šaudžiau tokius kaip tu”?

Jeigu jis iš tikrųjų šaudė, tada suprantama – Petkevičius tik pakeitė šovinius... O jeigu tik troško ką nors be jokios “trojos” likviduoti, įvartyti jam baimės, ir tuo atveju galima įsivaizduoti, kokias Nevzorovo kančias dabar turi iškęsti bolševikų įdėjinis *kapo*, netekęs savo grėsmingojo bizūno.

Panevėžyje gyvena ir dirba toks Romas Kaunietis, gal jau 30 metų renkantis buvusį partizanų ir jų ryšininkų prisiminimus. Jis jau yra išleidęs penktą storų knygų: *Aukštaitijos partizanų prisiminimai*. Tos knygos labai storos, pilnos tragiškų, skausmingų paliudijimų. Mūsų laikais tik retas teįstengia tokias perskaityti. Ėmiau R. Kaunietį išsiųsti, kad jis parengtų tu prisiminimų rinkinį, kurioje atsispausdintų visas pokario dešimtmetis Lietuvoje. Tokią knygą (*Miškiniai*, 2002) ryžosi išleisti Krašto apsaugos ministerija. Tačiau šis rinkinys beveik metams buvo įkliuvęs dėl suvalkiečio partizano V. Baranauko poros sakinių. Dabartinis viceministras J. Gečas, saugodamas sensancijos rašytojų ramybę ir “garbę”, reikalavo, kad prie Petkevičiaus pavardės nebūtų nurodytas vardas ir žodis “rašytojas”. Galiausiai išleistoje knygoje liko tik tokios eilutės:

“1945 metais dalyvavau Šilavoto puolime, kuriam vadovavo Barzda. Man buvo duota

užduotis paimt gyvą tokį stribą Petkevičių – jam buvo paskirta mirties bausmė”. (*Miškiniai*, 2002, 267 psl.).

V. Petkevičius, be visų mums žinomų ir nežinomų nuveiktų darbų ir pareigų, buvo ir tarp Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigėjų. Dabar jis atkakliai įrodinėja, kad vos ne visi to Sąjūdžio vadovai buvo KGB statybiniai. Per visą knygą prarasdama bet kokį saiką jis šmeižia ir niekina V. Landsbergį, bet autorių užvaldęs išūtiš tuo nepasikakina. Jis ima šmeižti Vytauto tėvą, Vytautą Žemkalnį. Jis tyčiojasi iš R. Ozolo, purvais drabsto A. Čekuolį, R. Gudaitį, V. Čepaitį, nors mums seniai derėjo apie tuos žmones spręsti pagal jų darbus. V. Petkevičiaus stalinistinius užmojus jau buvo perkandę nuosaikesni LKP CK sekretoriai, todėl knygoje kliūna ir jiems. *Durnių laivo* autorius ir kapitonas labiausiai būtų tikęs į V. Ivanovo, į VI. Švedo kompaniją. Bet viskas pakrypo kitaip.

Iš V. Petkevičiaus knygos sužinojau, kad buvau sifilitikas, kad mėginau žudyti, nepatenkintas butu, kuriame kažkodėl tebegyveno iki šiol. Ir, žinoma, kad buvau KGB agentas... *Durnių laivas* durniems, naiviams skaitytojams.

Keista, kad Lietuvoj atsiranda žmoneliu, kurie tą Petkevičiaus mėsą ragauja beveik pasikondėdami. O kartais manydami – jeigu apšmeižtieji tyli, vadina, jaučiasi kalti. Didysis šmeižikas per neišrankių TV kanalų laidas sakosi esąs V. Kudirkos pasekėjas! Žurnalistai, deja, nepaklausia: kur jūs radot bent vieną V. Kudirkos satyrą, kurioje būtų šitaip begėdiškai šmeižiami konkretūs žmonės?

Ką padarysi, matyt, ne visi lietuviai yra Adomo ir Ievos vaikai. Mūsų protėviai, rodos, ragavo Pažinimo vaisiaus ir išmoko skirti gėrį ir blogį, tiesą nuo akivaizdaus melo.

Mane labiausiai stebina Rašytojų sąjungos abejingumas. Todėl prieš Kalėdas jos pirmininkui J. Liniauskui įteikiau prašymą: jeigu Rašytojų sąjunga toleruoja tokį autorių ir tokia jo “kūrybą”, aš negaliu toleruoti tokios rašytojų draugijos. Paprašiau, kad mane išbrauktų iš jos narių sąrašo.

Esu porą kartų gulėjęs reanimacijos palatoje, todėl nežinau, ar man užteks jėgų bylinėtis su tuo lietuviškuoju Nevzorovu teismuose.

O gal tą “kolegą” Petkevičių man derėtų užjausti kaip tą orangutangą zoologijos sode narve? Juk žmogaus sielos narvu gali tapti ir apsunęs jo kūnas su alkoholio ar senatvės marazmo pažeistais smegenimis.

Prasminga šeimos šventė

KUN. KAZIMIERAS AMBRASAS, SJ

2003 m. gruodžio 28 d. Šiaulių vyskupijoje buvo surengta tradicinė kalėdinė vyskupijos šeimų šventė. Jau ketvirtus metus ši spalvinga renginys, pradedantį šv. Mišiomis Šiaulių katedroje ir besibaigiantį kultūrinio renginio Šiaulių miesto kino bei kultūros centre “Saulė”, rengia nepaįstintys šventės organizatoriai – Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir Šiaulių vyskupijos šeimos centras.

I tradicinę kalėdinę šeimų šventę, šiemet prasmingai pavadintą – “Šeima – kūrėjo pagalbininkė”, buvo susirinkusios šeimos iš visų Šiaulių vyskupijos dekanatų: Joniškio, Kelmės, Pakruojų, Radviliškio, Šiaulių, o dalyvauti šventiniame renginyje atvyko meno kolektyvai iš Kauno ir Klaipėdos parapijų.

Šv. Mišias už Šiaulių vyskupijos šeimas aukėjo vyskupas Eugenijus Bartulis. Mišių metu, kaip ir visuomet, buvo atnaujinti santuokos įžadai. Po to, grojant pučiamųjų orkestrui, šventės dalyvių kolona pagrindine miesto gatve patraukė į kino bei kultūros centrą “Saulė”. Prie įėjimo mažiausieji šventės dalyviai buvo apdovanoti Kalėdų senelio dovanėlėmis.

Karštais plojimais tūkstanti-

(Nukelta į 4-tą psl.)

KLB krašto valdybos pirm. R. Žilinskienės susitikimas Vilniaus miesto vyriausiam policijos komisariatui su vyriausiu komisaru E. Kalečiu (antras iš d.), pavaduotoju vyresniojo komisaru J. Kandzežausku ir organizacinio skyriaus komisaru G. Bagužiu, 2003.XI.24

Lietuvos seimo ir JAV LB komisijos nariai Birštone (iš k.): D. Puškorienė, V. Maciūnas, D. Giedrimienė, A. Nelsienė, meras A. Zenkevičius, Seimo komisijų sekretoriato vyresnioji patarėja J. Šniaukšienė, PLB valdybos narys J. Alkis, G. Leškys, KLB pirm. R. Žilinskienė, Seimo narys J. Palionis, 2003.XI.20

PASTABOS IR NUOMONĖS

Kaltinamas Lietuvos prezidentas

Kaltinimai, taikomi prezidentui Rolandui Paksui, tėra prielaidos, rimtų nusikaltimų nematyti

ANTANAS KAKANAUSKAS

Kaltinimai turėtų būti konkretūs, ypač kai kaltinamas aukščiausio lygio valstybės pareigūnas. Deja, jie susideda vien iš prielaidų – galbūt prezidentas yra pažeidžiamas, galbūt “Almax” bendradarbiauja su slaptojomis Rusijos tarnybomis, galbūt verslininkas Jurijus Borisovas mėgino daryti prezidentui įtaką. Galbūt slapsti ryšiai sieja prezidentą su rusų mafija... Šitais “galbūt” pagrįsta vykdoma visaapimanti prezidento puolėjų propaganda. Ji kenkia Lietuvos įvaizdžiui.

Seimo komisija, nagrinėjusi grėsmės valstybės saugumui, nustatė keletą korupcijos faktų, susijusių su prezidento aplinkos žmonėmis. Vienas komisijos narys žemaitis Zenonas Mačernius pasakė atvirai, kad pateiktuose faktuose jis neišvengė jokios grėsmės valstybės saugumui. Grėsmė pavojus tik M. Laurinkaus kėdei. Vargu ar valstybės saugumui labai pavojingas yra faktas, kad prezidento patarėjas atsisakė mokėti baudą už eismo taisyklių pažeidimą. Patarėjas pardavė bankui savo padėvėtą automobilį už 80.000. Po to prezidento rėmėjai ėmė atidarinėti sąskaitas tame banke. Atsirū, tai nelabai švarus “biznis”, tačiau kuo tai gresia valstybės saugumui? Net jei išaiškės, kad prezidentas tikrai norėjo padėti išgyti “Žemaitijos kelių” akcijas vienam savo rėmėjui, irgi visiškai neaišku, kuo tai grėstų Lietuvos ir Žemaitijos saugumui?

Yra toks teisinis terminas – nekaltumo prezumpcija. Kol nėra įrodyta, kad žmogus nusikalto, jis laikomas nekaltu. Nusikaltę “bosai” ramiai gyvena savo vilose ir yra gerbiami solidūs piliečiai, kol teisėsaugos organai jų “nesugavo už rankos”.

Prezidentas kaltinamas ir šiuo ir tuo, tačiau prokurorai trūkčioja pečiais ir niekaip negali atrasti jokio rimtesnio nusikaltimo ar įstatymų pažeidimo. Taigi, nėra kol kas net menkia-

sio įrodymo, kad prezidentas padarė nusikaltimą ir vis dėlto žiniasklaida jį smerkia, kritikuoja, net šmeižia. Nekaltumo prezumpcija, kuri galioja Kauno nusikaltėlių autoritetui Henriui Doktorui, kažkodėl negalioja prezidentui.

Prezidento puldinėjimai pirštu prikišamai parodė, kad Lietuvoje jau nebeliko nepriklausomos žiniasklaidos. Tiek stambiausi šalies dienraščiai, tiek televizija žaidžia į “vienus vartus” ir visus faktus pateikia tendencingai. Nieko keisto – kai kurie redaktoriai patys yra glaudžiai susiję su tuo korupciniu “elitu” ir taipogi prisijobę “runkelių” remiančių prezidentą. Pakako merginai atstumi prezidento pasiūlytą gėlių puokštę ir visos televizijos bei laikraščiai griebėsi to fakto lyg skęstantis šiaudlo. Tai, kad tame pačiame susitikime tūkstančiai “runkelių” spaudė prezidentui ranką, linkejo stiprybės ir reikalavo pašalinti sukčius iš seimo ir vyriausybės, liko korespondentų nepastebėti. Žiniasklaida visada pastebi kokio aukšto intelekto ir kilnūs yra prezidento priešininkai ir kokie niekingi žemo kultūros lygio yra prezidento šalininkai. Tikri “runkeliai”.

Prezidentas nepavydėtinėje padėtyje. Jį atstitydinti ragina seimūnai, Bažnyčios vadovai, neseniai paragino rajonų merai. Tik tūkstantiniai “runkelių” susitikimuose skanduoja: “Prezidentė, laikykis. Mes už tave”. Švogerių “elito” puolimas padėjo susitelkti prezidento šalininkams. Net laisvai parsiaduodanti žiniasklaida nepajėgia nuslėpti fakto, kad prezidentas ir jį remianti libdemų partija niekada neturėjo tiek šalininkų ir rėmėjų kiek turi dabar. Partiją ir prezidentą net ir klastojamų apklaušų duomenimis, remia apie 47% respublikos piliečių. Tokio reitingo niekada neturėjo jokia partija ir joks politikas.

Tiesa, prezidentas meluoja, kad nieko už jo milijonus nežadėjo verslininkai J. Borisovai, atsakymus į kai kuriuos klausimus nutyli, kartais susitikimų metu kokią nesamogę lepteli. Tačiau “runkeliai” jam atleidžia. Liaudis nekenčia korupcinio švogerio “elito”, kuris jau trylik metų lobsta pardavinėdamas Lietuvą į kairę ir dešinę. Prezidentas tam “elitui” nepriklauso.

Populiaraus dainininko odisėja

Antano Šabaniausko proveržiai į dainos karalystę

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Dainingas Jurbarko kraštas. Iš čia yra kilę daug garsių dainininkų, kompozitorių, chorvedžių, vargonininkų. Kadaise Lietuvos operoje dainavo jurbarkiečiai broliai – Antanas, Stasys ir Stepas Sodeikos, skambėjo aidas Vlado Baltrušaičio baritonas, publika žavėjosi skambaus tembro sopranu dainuojančios Marijonos Rakauskaitės, kurios tėvų šaknys irgi Jurbarko žemėje. Turėjo tikrą Dievo dovaną – nuostabaus grožio, aukštą ir švelnų balsą – ir mūsų garsusis dainorėlis Antanas Šabaniauskas.

Gimė jis prieš šimtmetį – 1903 m. gruodžio 20 d. Jurbarko darbininkų šeimoje. Nuo 6 metų Antanas pradėjo piemenauti kunigaikščio Ilariono Vasilėkovo dvare. Iš pradžių jis ganė žąsis, paskum gyvulių, o pagaliau ir žirgus. Žiemomis lankė Jurbarko pradžios mokyklą. Muzikos mokytojas, chorvedys ir vargonininkas Jonas Pocius pastebėjo Antano muzikinius gabumus ir jo skambų balsą. Buvo priimtas į mokinių chorą, o vėliau ir į šventovės chorą. Kartais jis pasirodėdavo ir kaip solistas. A. Šabaniauskas iš pradžių dainavo diskantu, o po mutacijos – tenoru. Baigęs pradžios mokyklą, jis įstojo į Jurbarko įsikūrusią “Saulės” progimnaziją, kuria sėkmingai baigė 1922 m.

J. Pocius jam pranašavo dainininko ateitį. Bet reikėjo mokytis ir muzikos, ir dainavimo, o mama leisti jį į mokslo neturėjo iš ko. Antanui netikėtai nusišypsojo sėkmė – JAV gyvenanti mamos sesuo M. Ausiukaitytė atsiuntė pinigų, kad jis galėtų nuvykti Italijon į vadinamą “vokalisto Meką”.

Ten nukeliavęs A. Šabaniauskas įstojo į saleziečių kongregacijos katalikų vienuolių kolegiją Estės mieste prie Paduvos. Vienuoliai broliškai čia, be kitų dalykų, buvo šiek tiek mokomi ir muzikos. Po dvejų metų jis pasiprašė, kad būtų perkeltas į Veroną, kur pradėjo giedoti katedros chore. Šiam chorui vadovavo gabus muzikas Don Andželini. Iš jo A. Šabaniauskas gavo gerus vokalines technikas pagrindus. Veronoje “Lituanio Antonio”, kaip jis buvo ten vadinamas, dalyvavo daugelyje koncertų, vaidino muzikinio teatro spektakliuose. Ir, žinoma, puikiai išmoko italų kalbą.

Pralavinęs iš prigimties skambų balsą, 1927 m. A. Šabaniauskas sugrįžo į Lietuvą. Jurbarko aplankė namiškius, vaikystės draugus. Garlaivių plaukdamas į Kauną ir grožėdamasis panemunių vaizdais, jis nejučiom užtraukė *Tykiai tykiai Nemunėlis teka*. Bendrakeleiviai buvo sužavėti jo dainavimu, o laive kartu plaukęs rezisierius Borisas Dauguvietis pasiūlė jam tapti Valstybės teatro operos choristu. Ir taip A. Šabaniauskas pradėjo dirbti operos choro artistu, retsykiais spektakliuose atlikdavo ir nedideles solines dalis.

Nuo 1930 m. A. Šabaniauskas ėmė reikštis ir “mažonoje scenoje” – tuomet taip buvo vadinama estrada. Iš pradžių kaip Alfonso Mikulskio vyrų vokalinio kvarteto ir okteto atlikėjas, o paskum ir kaip solistas. A. Šabaniausko populiarumas kasket didėjo. Vėliau jis dainavo su Mišos Hofmeklerio vadovaujamu lengvosios muzikos orkestru. Iki 1940 m. dainininkas koncertuodamas aplankė daugelį Lietuvos miestų bei miestelių, visur buvo publikos su susižavėjimu priimamas. A. Šabaniauskas bemaž kas savaitę pradėjo dainuoti per radiją. Kaune jis dažniausiai dainuodavo “Versalio” restorane.

A. Šabaniauskas buvo pamėgęs lengvo žanro dainas – šlagerius, daugiausia pritaikytus moderniems šokiams: tango, fokstroliui, anglių valsui. Ekranuose vos pasirodžius naujam populiariam filmui, kuriame būdavo gražių dainų, po savaitės, kitos A. Šabaniauskas, žek, jau lietuviškai padainuodavo per radiją. Mokėdamas ir itališkai, o nuo vaikystės ir vokiškai, ne vieną tų dainų yra pats išvertęs. Namazda tekstu jam yra išvertę Stasys Santvaras ir Bronys Raila. Tačiau daugiausiai dainų jam yra išvertusi Adelė Lenartavičienė.

Ilgainiui vis daugiau A. Šabaniausko repertuarą ėmė papildyti lietuvių autorių sukurtos estradinės dainos. Labai populiarių buvo jo atliekami Bronio Railos *Spaudos baliaus valsas* ir Stasio Santvaro sukurtas tango *Ruduo*. Klausytojų mėgstami buvo ir Broniaus Jonušo valsas *Sunku gyventi*, ir K. Liepos tango *Aldona*, ir F. Ramonaičio orkestruoti valsas *Nepamiršk manęs*, fokstrota *Vyrų, užimk*, ir M. Marjausko *Užmirši, tave užmirši*.

Po visą Lietuvą ilgus dešimtmečius plito (ir šiandien tebeplinta) dainininko įdainuotos plokštelės. Dar 1931 m. Kaune A. Šabaniauskas su Alf. Mikulskio vyrų oktetu angli firmoje “Columbia” įdainavo 3 plokšteles. Vienoje iš jų kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko harmonizuotą lietuvių liaudies dainą *Tykiai, tykiai Nemunėlis teka* dainininkas atliko solo. Minėtos firmos atstovai, pastebėję mikrofoniui labai tinkamą dainininko balsą, pakvietė jį į Londoną įdainuoti firmos studijoje. 1933 m. A. Šabaniauskas nuvyko tenai ir įdainavo 12 plokštelių (24 dainas), kurias jis dainuodavo “Metropolio” restorane. Plokštelės buvo noriai perkamos – tapo “bestselleriais”. “Columbia” firma daryk A. Šabaniauską pasikvietė į Londoną. Ten jis įdainavo 10 plokštelių (20 dainų). 1938 m. firma “His Master’s Voice” pasikvietė A. Šabaniauską į Kopenhagą, kur jis įdainavo 5 plokšteles (10 dainų). Iš tų plokštelių ir šiandien tebeskamba A. Šabaniausko nuostabaus grožio lyrinis tenoras.

1944 m. vasarą artėjant frontui prie Kauno, Šabaniauskų šeima paliko butą su visais daiktai – baldais, drabužiais, plokš-

telėmis – ir tik lagaminais nešini pasitraukė į Vieviržėnus Žemaitijon. Kai pražūsus karo audrai jie sugrįžo į Kauną, savo bute rado įsikūrusias dvi NKVD karininkų šeimas. Šabaniauskams pradėjus reikšti savo teises į butą, viena iš “gyventojų” piktai pagrasino: “Mano vyras kalėjime dirba viršininku, greit jums tenai suras patalpas!” Taip nieko neatgavę, Šabaniauskai turėjo susirasti kitur kambariuką.

Pirmaisiais pokario metais A. Šabaniauskas toliau dainavo Kauno operos chore. 1947 m. Šabaniauskų šeima kartu su operos teatru išsikėlė į Vilnių. Gavo drėgną ir pelėjantį butą buvusiam sandėlyje. Dainininkas nesyk su ironija yra perfravęs Maironio žodžius: “Pelėsisai ir kerpėm apaugus aukštai Šabaniausko garbinga piliis”. (Beje, tik tuoj po mirties jo šeima gavo pranešimą, kad dainininkui paskirtas naujas butas. Aiman, jis jau išėjosi Vilniaus Rokantiškių kapinėse).

Dainuodamas Vilniaus operos chore, A. Šabaniauskas retkarčiais surengdavo ir solinius koncertus, kuriuose skambėjo priekšaryje pamėgtos dainos. Tačiau po vieno tokio koncerto Rokiškio mieste buvo gautas skundas, kad dainininkas, užuot dainavęs įdėines tarybines dainas, dainuoja buržuazinius šlagerius. Valdžios buvo sureaguota staiga ir griežtai: iš A. Šabaniausko kone 25 metams buvo atimta scena ir žiūrovas. Dainininkas labai skaudžiai ir ilgai išgyveno, krintosi – gražiausi ir kūrybingiausi solisto metai nuėjo permirk.

A. Šabaniauskas turėjo duoną pelnytis atsitiktiniais uždariais. Porą metų pilsitė alų bare, paskum ilgą laiką dirbo Vilniaus tuberkulioziniame dispenseryje ūkvedžiu, teko paragauti ir kultūros namų metodininko darbo. Tiktai 1972 m. “Dainavos” restorano programos meno vadovas Kazimieras Šiaulys jį pakvietė dainuoti naktinėje programoje. Vėl buvo labai laimingas. Žmonai yra pasakęs: “Vandut, tu nežinai, kas yra dainininkui scena, ką reiškia aplovisdimentai”. A. Šabaniauskas dar dešimtmetį dainavo “Dainavos”, paskum “Šaltinėlio” restorano naktinėse programose, koncertuodavo Palangoje ir Druskininkuose.

Jonas Karvelis, prieš karą Kaune turėjęs plokštelių pardavimą ir garso įrašymo studiją, pokaryje apsigyvenęs JAV, pakvietė A. Šabaniauską atvykti, padainuoti savo seniems klausytojams. Deja, jam nebuvo leista nuvykti.

1983 m. – jau padvelkus pirmiesiems pertvarkos ir atgimimo vėjams – Jurbarko buvo surengtas A. Šabaniausko aštuoniadesimtmečio minėjimas. Didesnė dalį programos dar atliko pats dainininkas.

Antanas Šabaniauskas 1987 m. vasario 9 d. mirė nuo plaučių uždegimo.

Jurbarko S. Dariaus ir S. Girėno gatvėje, kur stovėjo A. Šabaniausko gimtoji sodyba, atidengta paminklinė lenta. Dabar čia iškilio ir paminklas. Kas penkeri metai rengiami koncertai A. Šabaniausko gimtadieniams paminėti. Kasmet išrenkami A. Šabaniausko premijos laureatai.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAGALBA VAIKAMS

Lietuvos Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2003 m. gruodžio 3 d. pasirašė sutartį su AB "Lietuvos telekomu" dėl telefoninių pokalbių apmokėjimo gyventojams, skambinantys į psichologinės pagalbos tarnybas, kurioms suteikta 800-oji paslauga. Ši sutartis leidžia RUL Vaiko raidos centre ir Kauno Vaikų gerovės centrą "Pastogę" veikiančioms Vaikų telefono linijoms dirbti nauju telefono numeriu 8-800-11111. Vaikams ir paguliams, kuriems išskirti psichologinių problemų, gali skambinti šia linija. Vaikų telefono linijų susijungimą parėmė Šiaurės ministerių tarnyba. Numatoma, kad prie šios linijos ateityje prisijungs ir Klaipėdos Vaikų telefono linija. Šis nemo-kamas psichologinės pagalbos telefonas dirba kasdien nuo 4 iki 7 v.v. Taip pat yra teikiama pagalba lais-kais, oragnizuojamos išvykos į mokyklas, leidžiama bei platinama medžiaga vaikams, tėvams, mokytojams. Viena 14 metų amžiaus mergaitė "Vaikų telefono linijai" parašė: "Pasakykite ir kitiems, kad išsikabintų ir nelaikytų visko savyje. Būti vienam su savo problema yra labai sunku". Panašios programos vykdomos Didžiojoje Britanijoje, Švedijoje ir kituose kraštuose. Vilniaus Vaikų telefono linijos vadovas – Robertas Povilaitis (el. paštas: robertas.povilaitis@mf.vu.lt.).

IŠDUOTOS VIZOS

Praejusiais metais beveik 73,000 Karaliaučiaus srities gyventojų gavo daugkartines metines Lietuvos vizas, skelbia ITAR-TASS-ELTA. Iš jų apie 53,500 vizų išdavė Lietuvos konsulatams Karaliaučiuje ir per 19,000 jos konsulatams Sovetskėje. Traukinių keleiviams, vykstantiems iš Karaliaučiaus į kitą Rusijos teritoriją dalį ir atgal per Lietuvą, išduota daugiau kaip 120,000 kelionės neįžvelgianti dokumentų, o daugiau kaip 2,000 žmonių tranzito dokumentais pasinaudojo vykdamiesi nuosavais automobiliais. Konsulatas Karaliaučiuje pranešė, kad naujos tranzito taisyklės, Lietuvos įvestos nuo 2003 m. liepos 1 d., nepažeidė žmonių judėjimų.

JŪROS BANANAI?

"Lietuvos rytas" rašo, kad dėl audrų daugiau kaip savaitę į jūrą negalintys išplaukti Šventosios žvejai 5 km paplūdimio ruože nuo Šventosios uosto molo iki Užkanavės gruodžio 27 d. rado neįprastų bananų kekes, išbarstytas ke- liolikos metrų atstumu. Per keletą valandų bananus surinkę šventojiečiai manė, kad į krantą buvo išmesta iš viso apie pusantros tonos vaisių, kurie į jūrą galėjo patekti iš audros blaškomo laivo. Kanados dienraštis "The Globe and Mail" išvykį aprašė su humoru, jį pavadindamas tikru "globalizacijos" pavyzdžiu.

MOKYS APIE ALKOHOLIO ŽALĄ

Asmenys, sulauktyti prie vairo neblaivūs ar apsvaigę nuo narkotikų, norėdami atgauti dėl to prarastą vairuotojo pažymėjimą, turės išlaikyti paskaitų ciklą apie alkoholio ar narkotikų žalą, rašo Lie-

tuvos rytas. Tai patvirtino Lietuvos vyriausybė sausio 7 d. Paskaitų kurso tikslas – suteikti žinių apie saugaus žmogaus sveikatai bei jų vartojimo pasekmes kelių eismo saugumui, sumažinti nelaimingų atsitikimų skaičių. Praeitų metų birželį seimas priėmė Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pataisą, kurioje įrašytas paskaitų išklau-symo reikalavimas. Vairuotojo pažymėjimas būtų grąžinamas jam išklau-sius paskaitas ir pateikus sveika-tos patikrinimo medicininę pažy-mą, patvirtinančią, kad asmuo ne-serga lėtiniu alkoholizmu, narko-manija ar toksikomanija. Alkoholi-nių gėrimų, narkotikų ir kitų psichi-ką veikiančių medžiagų pasiūla ir vartojimas Lietuvoje sparčiai auga. Kas penkta avarija padaroma ne-blaivaus vairuotojo. 2002 metais viename Lietuvos gyventojui teko vidutiniškai 10 litrų absoliutaus al-koholio. Rusijoje tas skaičius siekia 15 litrų.

SKOLININKAI NUKENTĖS

Aštuonių bendrovių susitari-mu, bus pasikeičiama informacija apie klientų skolas. Todėl už tele-komunikacijų paslaugas įsiskolin- abonentai negalės nusipirkti prekių išsimokėtinai, o bankams kreditus vėluojantys grąžinti klientai negalės pasirašyti sutarčių su nešiojamo ryšio paslaugų teikėjais, rašo Lietu- vos rytas (2003.XII.11). Prie skoli-ninkų informacinės sistemos prisijungė du didžiausi Lietuvos bankai "Hansabankas" ir Vilniaus bankas, visos nešiojamojo ryšio bendrovės – "Bitė GSM", "OmniTel" ir "Te-le2" išperkamos nuomos bendrovės "Hanza lizingas", "Snoro li-zingas" ir fiksuotojo telefono ryšio įmonė "Lietuvos telekomas". Skoli-ninkų informacinę sistemą admini-struos įmonė "NRD Baltic". Prieš paskelbdamas duomenis apie skoli-ninkus, bendrovės turės juos išpėti bei palaukti 18 dienų. Duomenų ba-zėse bus kaupiama informacija apie finansinės asmenis ir apie įmones.

SUDĖTINGAS IŠGELBĖJIMAS

Vilniuje 2003 m. gruodžio 22 d. statybų aikštelėje Didlaukio gatvėje, kur dirba UAB "Statybų mas-tas", galbūt dėl stipraus vėjo gūsio lūžo krano strėlė. Krano viršuje bu-vusiam darbininkui buvo sužalota galva ir koja, kitas pakibo ant svy-rojančios strėlės. Užtruko dvi valan-das, kol gelbėjimams pavyko nukelti juos iš beveik 40 metrų aukš-čio. Lūždama krano strėlė užkliudė naujai pastatyto namo dyviltajai aukštai, išgriovė tik vieno buto bal-koną. Per tris mėnesius tai antras kartas, kai dėl bendrovės "Vilniaus kranai" technikos gedimų nukentė žmonės. Vilniaus ugnibagesiams gelbėjimams šį uždutis buvo sudė-tingiausia jų istorijoje, praneša LGTIC.

GRĮŽO "VILNIAUS ŽINIOS"

ELTOS/LGTIC žiniomis, prieš 2003 m. Kalėdas atsinaujino savait-raštis Vilniaus žinios. Tai 16 pusla-pių savaitraštis, žadantis informuoti apie sostinės naujienas. Leidinio tikslas "atspindėti Vilniaus gyvenimą taip, kad jis būtų suprantamas paprastam žmogui". Vyriausiasis redaktorius – Anatolijus Jakimovas, leidėja yra – įmonė "Sostinės nau-jienos". Dalis tiražo platinama ne-mokamai, o nuo 2004 m. pradžios laikraštis pardavinėjamas spaudos kioskuose. Vilniaus žinios buvo pradėtos leisti prieš šimtą metų, 1904-aisiais. Tada tai buvo dienraštis, kurį savo lėšomis leido turin-giausias Vilniaus žmogus, kultūros mecenatas, tiltų inžinierius Petras Vileišis. Jame rašė Žemaitė, Jonas Jablonskis, Gabrielė Petkevičiūtė-Bitė ir kiti.

RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI | LIETUVA

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

LIGONIUS PRIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Brazilijos lietuviai skautai ir skautės, minėdami savo veiklos 30-tį, dalyvauja Mišiose, kurias auکوjo misijonierius kun. H. Šulcas ir klebonas kun. P. Rukšys Sao Paulo mieste 2003.XI.15

Nuotr. A. Rudžio

Naujoji JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirmininkė Vaiva Vėbraitė ir buvęs pirmininkas Algimantas Gečys

Nuotr. A. Dziko

Lietuvių veikla Amerikoje

LAURYNAS R. MISEVIČIUS,
JAV LB Bridgeport apylinkės
pirmininkas

Istoriniame lietuvių telkinyje – didžiausiame Konektikuto valstijos mieste Bridgeport, nepaisant itin nepalankių oro sąly-gų (nuo penktadienio popietės iki sekmadienio ryto daugelyje JAV rytų pakrantės vietų be perstojo snigo ir pustė), gruodžio 6-7 d.d., įvyko pirmasis naujos JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) krašto valdybos posėdis. Jame didžiausias JAV lietuvių organizacijos vykdomo-sios valdžios "vairas" oficialiai perėjo iš kadenciją baigusio JAV LB krašto valdybos pirmi-ninko Algimanto Gečio (Phila-delphia, PA) į šių metų XVII-oje LB taryboje išrinktos, Konektikute gyvenančios, buvusios LR švietimo viceministrės Vai- vos Vėbraitės rankas.

"Čia visados buvo, yra ir bus mūsų namai", – taip į praeju-sio šimtmečio pradžioje lietuvių pastatytą, bet dabar daugiau is-paniškai kalbančių parapijiečių lankomą Šv. Jurgio šventovės parapijos salę Bridgeport mieste susirinkusius JAV LB krašto valdybos narius pasveikino da-bartinis Šv. Jurgio parapijos kle-bonas argentinietis Julio Lopresti, perduodamas ir vyskupo W. E. Lori linkėjimus. "Ir mes siek-sime, kad šita šventovė išlaikytų lietuviškumą", – sakė kun. Lōp- resti, pažymėjęs, kad su džiaugsmu sutikęs su vietinės apylinkės lietuvių bendruome-nės prašymu po keliolikos metų pertraukos šioje parapijoje su-rengti LB pareigūnų posėdžius.

Susirinkimą pradėjo nauja JAV LB krašto valdybos pirmi-ninkė Vaiva Vėbraitė, kuriai jau vėliau oficialiai įgaliojimus per-davė savo kadenciją baigęs LB vadovas A. Gečys. Pirmiausia V. Vėbraitė posėdžio dalyviams pranešė džiugią žinią, kad šio posėdžio išvakarėse XVII-osios JAV LB tarybos prezidentams balsų dauguma pritarė visiems 17-ai jos pasiūlytų kandidatų į naująją krašto valdybą. Didesnės naujai patvirtintų valdybos narių praeitą savaitgalį dalyvavo pirmajame posėdyje. Daugelis jų atstovauja Šiaurės Rytų vals-tijose įsikūrusioms LB apylin-kėms. Taigi geografiniu požiū-

riu bus lengviau plėtoti tolimes-nę valdybos veiklą.

Už ilgalaikį triūsą lietuvių išeivijos Amerikoje labai išei-nančiam iš vadovo pareigų LB krašto valdybos pirmininkui naujosios JAV LB vadovės V. Vėbraitės iniciatyva buvo įteikta originali atminimo dovanėlė – dokumentinis filmas *Winged Migration (Sparnuotoji migraci-ja)*, kurio turinyje galima įžitūrėti gražią alegoriją – paukščių migraciją, ir lietuvių.

Sekmadienį sniegas ir pūga apstojo, nors šaltukas vis dar tebespaudė. Šiek tiek prarėtėjusios krašto valdybos narių gre-tos susirinko trumpam rytiniam posėdžiui. Jam pirmininkavo JAV LB krašto valdybos pirmi-ninkės pavaduotojas Alfonsas Dzikas. Kalbėjo atskirų komite-tų pirmininkai.

Toliau – Šv. Mišios, kurias auکوjo tas pats, itin draugiškas lietuviams Šv. Jurgio šventovės klebonas kun. Julio Lopresti. Pasmaldų metu grojo parapijos vargonininkė Mary Grasso, o jai pritarė lietuvių smuikininkė Edita Orlinytė. Po Mišių LB karšto valdyba susirinko pasku-tiniajam, popietiniam posėdžiui. Pirmininkavusi JAV LB Plėtros komiteto pirmininkė dr. Elona Vaisnienė pakvietė diskusijoms apie JAV gyvenusių lietuvių grįžimą į Lietuvą, integravimąsi į gyvenimą Tėvynėje, su tuo susijusias problemas. Užsimato apie prieš keletą metų įsteigtą Grįžimo į tėvynę centrą. Buvo aptarti išeivijos spaudos ir infor-macijos reikalai (žurnalų *Bridge-s* ir *Lituanus* leidyba, JAV LB linkalapis – www.javlb.org – atnaujinimas). V. Vėbraitė in-formavo valdybos narius apie LR švietimo min. A. Monkevi-čiaus atsiųstą laišką dėl 2004 m. lietuviškos spaudos atgavimo minėjimų organizavimo JAV LB telkiniuose. Perskaitė LR gene-ralinio konsolato Nijorke svei-kinimą, pasirašytą M. Butkaus. Šių eilučių autorių perskaitė nuo 1974 m. Šv. Jurgio parapijoje veikiančio Lietuvos vyčių orga-nizacijos 141-ojo skyriaus pirm. B. Vilčinskas-Schmidt sveiki-pinimą. Baigiamąjį žodį tarusi JAV LB krašto valdybos pirmininkė padėkojo visiems valdybos na-riams ir pakvietė į kitą posėdį, kuris įvyks 2004 m. balandžio mėnesį Putname.

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI | LIETUVA
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Prasminga...

(Atkelta 3-čio psl.)

Šiaulių vyskupas E. Bartulis susirinkusioms šeimoms pateikė paprastą, bet labai iškalbingą palyginimą. Kartą dykumoje pa-siklydęs žmogus. Jis puolęs šen, puolęs ten, ieškodamas kelio ir vandens šaltinio, galiausiai pa-vargęs, užsnūdęs, susapnavęs oazę, kuri buvusi visiškai arti. Kai atsibudo, žmogus karštl-giškai ieškojo jos toliau ir vėl nerado... Taip ir numirė išsekęs nuo karščio ir troškulio. Kai mi-rūsio žmogus kūną surado gel-bėtojai, jie, neslėpdami užuo-jautos, stebėjosi – vandens šalti-nis buvo visiškai čia pat, reikėjo tik paeiti kelis šimtus žingsnių, ir šis žmogus būtų buvęs išgel-bėtas.

"Šimtai pavyzdžių rodo, kad taip yra ir šeimų gyvenime. Gy-vasis šaltinis – Kristus – yra vi-siškai arti ir tų žmonių, kuriems atrodo, kad jie dūsta nuo šeim-yninio gyvenimo sauros, – kal-bėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. – Ir tik žemiškoje ke-lionėje einantieji su Kristumi niekada nepraranda vilties pa-siekti Amžinojo džiaugsmo šal-tinį!"

Vancouver, B.C.

LIETUVIŠKAS KŪČIAS vie-tos lietuviai surengė gruodžio 14 d., 2.30-5 v.p.p. St. Mark's Trinity šventovės patalpoje. Dalyvavo apie 100 tautiečių. Susirinkusius pasvei-kino apylinkės pirmininkas Vidas Vitkus su Kalėdų švente ir pristatė renginio programą. Apie lietuviškų Kūčių prasmę bei papročius kalbėjo Bernadeta Abramaitytė-Verch. Tau-tinių šokių grupė "Vakarų vėjas" atliko du šokius. (Ji rengiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Čika-goje ateinančią vasarą). Po progra-mos visi dalyviai vaišinosi šmeštiniais Kūčių valgiais. Kor.

Hamilton, Ont.

A.A. SALOMĖJOS KARŠ-KIENĖS atminimui, užjausdami ar-timusius "Pagalba Lietuvos vai-kams" auکوjo: \$100 – J. Karaliū-nas, seserys Onutė ir Marytė; \$50 – P. Sakalauskas; \$30 – E. K. Gudinskai; \$20 – G. Agurkienė, J. Astatas, V. V. Beniūšai, A. Bungardienė, A. Didžbalienė, A. S. Urbonavičiai; \$15 – E. Grajauskienė; \$10 – M. Borusienė, D. Garkūnienė, Z. Vai-nauskienė; \$5 – F. M. Gudinskai.

A.A. ANTANUI PUNDZIIU mirus, reikšdami užuojautą jo žmo-nai Angela, dukroms ir jų šeimoms, broliui ir seseriai "Pagalba Lietu- vos vaikams" auکوjo: \$20 – E. K. Gu-dinskai; \$10 – G. Agurkienė, M. Borusienė.

Dėkojame už aukas –

PLV komitetas

A.A. ALFONSO KUZMIC-KO atminimui "Pagalba Lietuvos vaikams" auکوjo: \$100 – žmona Linda Kuzmickienė, sūnus Al, duk-tė Nijolė; \$20 – E. K. Gudinskai; \$5 – F. M. Gudinskai.

Dėkojame auکوjuosiems, nuošir-džiai užaučiame liūdinčią šeimą –

PLV komitetas

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angele Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji nielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietai: www.homesoglenbay.com

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Peterburgo, FL, Lietuvių klubo metinis narių susirinkimas įvyko lapkričio 8 d. klubo salėje. Pirmininkavo L. Kymienė, sekretoriaus L. Petkuvienė, perskaičius ir praejusio susirinkimo protokolą. Nominacijų komisija pateikė susirinkimui kandidatų sąrašą į valdybą ir revizijos komisiją. Neatsiradus daugiau kandidatų, buvo vykdomi rinkimai. Naują valdybą sudaro: pirm. A. Karnienė, vicepirm. A. Andriulienė, sekr. R. M. Kilbauskienė, išd. A. Jasinskienė, sąskaitybos vedėjas J. Katilius, direktoriai – L. Alvarado, V. Juška, J. Labanauškas, A. Slušnienė-Pecoraro, E. Radvilienė, Z. Radvilas ir V. Radviežis. Revizijos komisija: D. Mažeikienė, P. Navazelskis, P. Petrakis ir V. Sabienė. Naujos valdybos vardu žodį tarė A. Karnienė, išreikšdama viltį, kad klubo eiles papildys naujai atvykusieji iš Lietu- vos, savo jaunomis jėgomis pagy-vindami ir šiaip gerą klubo veiklą. Po susirinkimo pabendrauta prie kavutės ir pyragaičių. (Lietuvių ži-nios, 2003 m., 329 nr.).

Brazilija

Paulius J. Butrimavičius bai-gė S. Paulo universitetą, įsigyda-mas chemijos inžinieriaus diplomą. Jis nuo mažens reiškėsi lietuviškoje veikloje: veikė ateitininkų būrelyje, skautuose. Dabar yra "Palangos" vieneto skautas-vytis, Šv. Juozapo bendrijos chore akompanuoja, var-gonininkauja lietuviškoms pamal-doms ir vestuvėms Šv. Juozapo šventovėje. 2000 m. atstovavo Bra-zilijos lietuvių jaunimui Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Australi-jai ir yra Brazilijos lietuvių jau-nimo sąjungos valdybos narys.

A. a. Apolonia Valiukevičiūtė-Baltaduonienė, 89 m. amžiaus, mirė rugsėjo 18 d., gyvenusi lietuvių telkinyje Vila Zelina. Velionė gimė 1914 m. vasario 9 d. Kaune. 1926 m. su tėvais, dviem seserimis ir keturiais broliais atvyko į Braziliją. Buvo išmokusi siuvėjos amato. 1938 m. iškėtė už Jono Baltaduonio ir išaugino dukrą Dorą ir sūnų Voldemarą. Velionė buvo uoli pa-rapijietė. Dalyvavo Maldos apašta-lavime, Moterų draugijoje, Šv. Juo-zapo bendrijoje. Buvo linksmo bū-do ir visada pasirengusi priimti ge-miams darbus. Palaidota Šv. Petro kapinėse. Religines apeigas atliko brolis kunigas Mečislavas, atvykęs iš Niteroi vietovės, ir kun. P. Rukšys. Mišios už velionę buvo auکو-tos rugsėjo 21 d. Šv. Juozapo šven-tovėje. Jos liūdi brolis kun. Meči-slavas, dukterė Dora ir sūnus Volde-maras su šeimomis bei parapijie-čiais. (Mūsų Lietuva, 2003 m., 11 nr.).

Vokietija

Berlyne lapkričio 21 d. prasi-dėjusioje kalbų mugėje "Expollinga 2003" pirmą kartą buvo supažin-dinta su lietuvių kalba. Ši mugė jau veikia 16 metų ir jos tikslas – supa-žindinti lankytojus su įvairiomis Europos kalbomis. Ją lanko dau-giausia studentai, dėsytotojai ir šiaip kalbų mylėtojai. Lietuvių kalbos apibūdinimą (ekspoziciją) parengė Lietuvos institutas bei Vilniaus uni-versitetas, panaudodami mokomąją bei informacinę literatūrą, skirtą lietuvių kalbai. Taiptgi šioje mugėje buvo atlikta ir parodomoji lietuvių kalbos pamoka (BNS).

Dvidešimt trečiasis Lietuvių kultūros instituto (LKI) mokslinis suvažiavimas įvyko rugsėjo 26-28 d.d. Hiutenfelde, Romuvos pilies

didžiojoje salėje, dalyvaujant insti-tuto nariams ir svečiams. Penkta-dienį LKI vadovas dr. V. Bartuse-vičius, pasveikinęs susirinkusiuo-sius, priminė, kad šiais metais Lie-tuva švenčia savo valstybingumo 750 sukaktį. Suvažiavimą sveikino Lietuvos seimo parlamentinės gr-upės ryšių su Vokietija pirm. prof. J. Karosas, Tautinių mažumų ir išei-vijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinis direktorius A. Petrauskas, prof. Z. Zinkevičius, prof. D. Willoweit ir kt. Pirmąją paskaitą *Lojalumas ir nesutikimas. Moderniojo projekto kontūrai XX amžiaus Lietuvoje* skaitė Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Filo-sofijos katedros vedėjas prof. dr. L. Donskis, alizavęs Moderniąją ir postmoderniąją lietuvių tapatybę, jos politiką, galimus tapatybės po-kyčius Lietuvai tampant Europos sąjungos nare.

Šeštadienį apie *Ankstyvasias Lietuvos valstybės struktūras kal-bėjo Vilniaus universiteto istorikas dr. R. Petrauskas, išsamiau išnagri-nėjęs kaip buvo valdoma Didžioji Lietuvos kunigaikštystė. Dr. A. Vyšniauskas iš Vilniaus universi-teto kalbėjo apie Lietuvos valstybės teisinio pagrindo sudarymą Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje. Greis-valdo universiteto dėstytojas dr. Kt. Inachin apžvelgė, ką Vakarų Euro-pos visuomenė žinojo apie beatsi-statančią 1917-1918 m. Lietuvą. Vilniaus universiteto Istorijos fa-kulteto dekanas prof. dr. Z. Butkus svarstė Baltijos valstybių tarpuka-rio konstitucijų savumus. Vakare vyko koncertas, kurį atliko žymūs muzikai iš Lietuvos: saksofonistas P. Vyšniauskas ir akordeonistas Z. Laurinavičius. Sekmadienį paskuti-nę paskaitą *Okupacijos valdai: Lietuva 1941-1944 metais*, iliust-ruotą vaizdinėmis priemonėmis, skaitė Nord-Ost instituto Liunebur-ges bendradarbis dr. J. Tauber. Jis kalbėjo apie nepaprastai skausmin-gą laikotarpį Lietuvoje, išskeldamas vokiečių pareigūnų nusikaltimus bei atsakomybę dėl įvykdytos šia-me krašte tautųdystelės (Holokaust-o). Po šios paskaitos dr. V. Bartu-sevičius ir dr. J. Tauber supažindi-no kartu su dr. W. Wette Böhlau laidkijoje išleista knyga *Holokaustas Lietuvoje*. Po to vyko gyvos diskusijos. Tą pačią dieną LKI na-riai aptarė savo tolimesnę veiklą. (Pasaulio lietuvis, 2003 m., 9 nr.).*

Australija

Geologas LB apylinkės meti-nis susirinkimas įvyko spalio 12 d. Jį pradėjo valdybos pirm. St. Šutas, pasveikinęs dalyvius ir paprašęs ty-lus minute pagerbti mirusius ben-druomenės narius. Pakvietė susirin-kimui pirmininkauti V. Bindoka, sekretoriauti – S. Lipšienė. LB apy-linkės valdybos pirm. St. Šutas ap-tarė jos veiklą, o išd. J. Obeliūnas pateikė metinę apyskaitą. Revizijos komisijos aktą skaitė L. Bungarda. Dar pranešimus padarė: sporto klu-bo "Vyris" vardu A. Wiasak, lietu-vių radijo valandėlės ir choro "Viltis" – S. Lipšienė ir tautinių šokių grupės "Gegutė" – M. Wia-sak. Perrinkta kitai kadencijai tos pačios sudėties valdyba: pirm. St. Šutas, vicepirm. K. Stravinskas, sekr. dr. E. Reilly, išd. J. Obeliū-nas, ūkvedė G. Valaitienė ir nariai – V. Brenner, O. Schrederis, V. Sal-dukas ir P. Volodka. Per pasisaky-mus kalbėta apie veiklos kalendo-rių, savaitgalio mokyklos atgaivini-mą, pamaldų lankymą. Susirin-kimas baigtas Tautos himnu; po to vyko vaisės.

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki 0.75%
santaukas 1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk. 0.75%

PASKOLAS
Asmenines nuo 6.50%
nekiln. turto 1 m. 4.55%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 1.55%
180 dienų indėlius 1.55%
1 m. term. indėlius 2.25%
2 m. term. indėlius 2.50%
3 m. term. indėlius 2.75%
4 m. term. indėlius 3.00%
5 m. term. indėlius 3.50%
RRSP ir RRIF
(Variable) 1.00%
1 m. ind. 2.25%
1 m. ind. 2.50%
3 m. ind. 2.75%
4 m. ind. 3.00%
5 m. ind. 3.50%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaukos apraustos TALKOS atsargos kapitalu
- 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki 100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Literatūros popietė

Su poetu Petru Palilioniu iš Lietuvos ir vietiniais rašytojais poetais Los Angeles mieste

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvių fronto bičiulių L.A. sambūrio gruodžio 7 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje surengtoje literatūros popietėje (jau 38-je) dalyvavo atvykę iš Lietuvos poetai Petras Palilionis, Lietuvos rašytojų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas, ir kaliforniečiai poetai rašytojai – Alė Rūta, Karolis Milkovaitis, Pranas Visvydas. Įvado žodžiu popietę pradėjo adv. Žibutė Brinkienė-Alex, pakviesdama sukalbėti invokaciją kleboną kun. Stanislovą Anužį. Visi, pasistiprinę paruoštomis vaišėmis, atidžiai klausėsi rašytojų kūrybos.

Pirmas išėjo į sceną svečias poetas Petras Palilionis, gimęs 1940 m. Pabuojų kaime, netoli Pušaloto miestelio. Baigęs technikumą hidrotechnikos specialybę, daugiausia dirbdamas šioje srityje kaip inžinierius pelnėsi kasdieninį pragyvenimą. Be to, jis Vilniaus universitete baigė teisų fakultetą. Rašo eilėraščius, poetas, dokumentiką apie A. Mickevičių, K. Binkį ir kitus kūrėjus. Šiuo metu jis yra Lietuvos autorių gyno asociacijos agentūros Kauno filialo direktorius. Palilionis debiutavo savo eilėraščių rinkiniu *Atolas* 1972 m. Nuo to laiko jis išleido dar ketelį savo kūrybos rinkinių. Su poetu trumpai auditoriją supažindino akt. Algimantas Žemaitaitis. Poetas Palilionis skaitė savo poeziją. Iš jo kūrybos matyti, kad jis pasipiktinęs kalbos skurdinimu, kurią prilygina išdavystei:

“O mano motina/ kalbėjus tik lietuviškai...”

Mišku, lauk, dangaus dievų kalba...

Aš bučiau paskutinis skuduras/ Ant išdavystės papilvės kabas/ Jeigu nors vieną tavo šventą žodį/ Pakaisčiau svetimu, pelningesniu kitu.../ Išgirsime, išsėdėkime!”

Karolis Milkovaitis, daugiausia pažįstamas kaip įvairiomis progomis kalbėtojas, šį kartą skaitė savo eilėraščius.

Poetas Pranas Visvydas, žinomas kultūrinį įvykių spaudoje vertinimu, skaitė baladę apie

geltoną tulpę, nukeldamas klausytojų mintis prie Pacifiko vandenyno.

Buvo prisimintas prieš vienerius metus miręs poetas Bernardas Brazdžionis. Apie jį kaip publicistą kalbėjo Juozas Kojelis, dirbęs Antano Skiriaus leistame žurnale *Lietuvių dienos* redakcijoje, kai vyr. redaktorius buvo Bernardas Brazdžionis. J. Kojelis citavo Brazdžionio parašytą vedamųjų ištrauką, iš kurių matyti, kad šioje srityje jis buvęs kaip toli i ateitį žvelgęs publicistas.

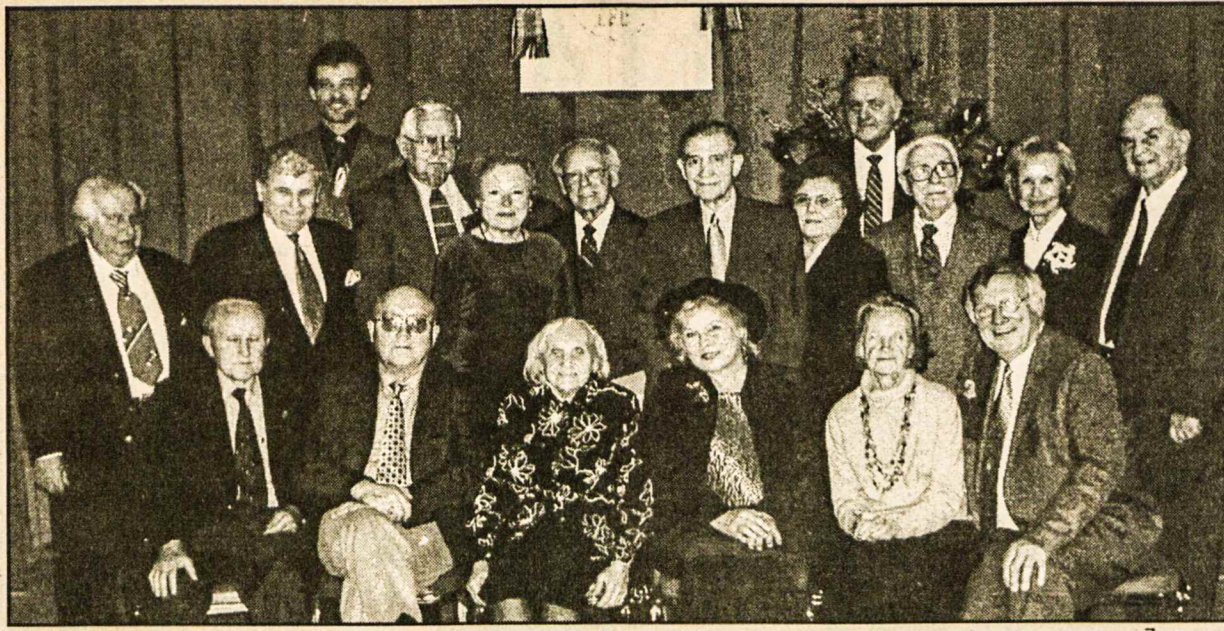
Alės Rūtos knygos *Margu rašto keliu*, kurioje paliestas B. Brazdžionio nueitas kūrybinis kelias, skaitė A. Žemaitaitis.

Apie naują B. Brazdžionio poezijos rinkinį, kurį numatoma išspausdinti, kalbėjo poetas P. Palilionis, artimas Brazdžionio draugas. Sakė, kad B. Brazdžionio, kaip lietuvių literatūros klasiko, atminimas liks literatūros istorijoje. Jis buvo iškilmingai palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Prie namelio, kur Brazdžionis gyveno Kaune, pastatytas paminklas (skulptūra). Kauno miesto savivaldybė, minint Brazdžionio gimimo šimtmetį, žada jo vardu pavadinti gatvę, taip pat ir Pasvalio mieste, kurio jis yra garbės pilietis. Jau paruošta spaudai rašyti Sventico redaguojami daugiau kaip šimto eilėraščių, parašytų 1995-2002 metais, kurie dar nebuvo patekę į joki rinkinį. Išleis lietuvių rašytojų sąjungos leidykla, remiant Kauno miesto savivaldybę. Poetas Palilionis dar paskaitė ketelį savo eilėraščių.

Dar eilėraščių, nenumatytą programoje, paskaitė dalyvavęs literatūros popietėje kaunietis Antanas Stančikas. A. Žemaitaitis paskaitė porą B. Brazdžionio eilėraščių, kurie numatyti įdėti į spausdinti paruoštą rinkinį.

Užbaigus žodį tarė Algis Raulinaitis. Dėkojo svečiui poetui Palilioniui ir kitiems programos atlikėjams, šeimininkei A. Uldukienei, paruošusiai skanias vaišes, taip pat visiems atsilankiusiems.

Poeto Bernardo Brazdžionio pagerbime dalyvavo jo gyvenimo palydovė Aldona Brazdžionienė.

Literatūros popietės 2003 m. gruodžio 7 d. Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje programos atlikėjai, rengėjai, talkininkai ir svečiai. Pirmoje eilėje iš k. sėdi: Pranas Visvydas, Petras Palilionis, Aldona Brazdžionienė, Žibutė Brinkienė-Alex, Alė Rūta-Arbienė, Algimantas Žemaitaitis. Stovi iš k.: Aleksas Kulnys, Vytautas Vidugiris, Antanas Stančikas, Algis Raulinaitis, Ema Dovydaitytė, Juozas Kojelis, Karolis Milkovaitis, Elena Vidugirienė, Vitalis Lembergas, Ignas Medziukas, Violeta Gedgaudienė, Juozas Pupius

Poetas Brazdžionis publicistikoje

Laukiant jo prozos raštų rinkinio

JUOZAS KOJELIS

Lietuvos laisvės rūpesčiai išvedė poetą BB į publicistikos sceną. Brazdžionis – publicistas, tai naujas BB matmuo, susiformavęs žurnalo *Lietuvių dienos* vyr. redaktoriaus pareigose.

Lietuvių dienos buvo jokiai partijai ar srovei neįsipareigojęs žurnalas. Žurnalo idėjinė-visuomeninė linija sutapo su redaktoriaus asmeniniais įsitikinimais. Leidėjas Antanas Skirius į redagavimą visai nesikišo. Jis leido ir pats redagavo laikraštuką *Lietuviai Amerikos Vakaruose*, kurio politinė-visuomeninė linija dažniausiai nutoldavo nuo *Lietuvių dienų* kelio.

Kokius uždavinius buvo užsibrėžusios *Lietuvių dienos*? Į šį klausimą atsako pats vyr. redaktorius: “Išskoma naujų būdų lietuviškam veikimui skatinti, naujų priemonių lietuviškai gyvybei pasireikšti, naujų formų jai pademonstruoti, (tautiškai) silpnas sustiprinti, nutolstančius patraukti, netikėlius įtikinti” (LD, 1969).

Poetas BB buvo kultūros žmogus ir *Lietuvių dienos* pirmoje vietoje – kultūros žurnalas. Kultūros santykis su politika buvo ir paliks neišspręsta problema. Kiekvienas kūrėjas ir politikas laisvoje bendruomenėje suranda savo atsakymus ir jais vadovaujasi. Tik diktatūros kiekvieną kūrybą prievarta pajungia politikai. Mes, vyresnieji, prisimename, kaip išeivija buvo suskaldyta klasingu “kultūrinio

bandymu”.

Baltijos kely

Matėme stebuklą mūsų Lietuvoje, jeigu kas sakytų – netikėt gali, kai ilgiausio gretone tūkstančiai sustoję skelbė laisvės siekį Baltijos kely.

Vėliavos trispalvės plaukstėsi nuo vėjo, ant asfalto gulė daug gėlių gražių.

Žmonės plūste plūdo, jie važiuo, ėjo.

Kolona mašinų slinko pamažu.

O ir žmonės tadien kitokie atrodė –

dailiai pasipuošę, tarsi parinkti.

Niekur negirdėti griežto, pikto žodžio,

rodos, jie nebūna niekadaus pikti.

Geranoriškumas veiduose švytėjo,

kažkoks palankumas kely sutikam.

Rodėsi, aplinkui vien tik artimieji –

nebausi čia būtų bėdos ištiktam.

Kas vandens pasiūlys, kas pakalbins vaiką,

kas padės mašiną geriau pastatyt.

Viens kitam netrukdo, viens prie kito taikos –

draugiški, malonūs, kuklūs, paprast!

Kai eilen sustoję, rankom susikibę,

vienusyk iškėlė jas viršum galvos,

jautėm, kad atstatom savąją valstybę,

vertą to garbingo vardo Lietuvos

Povilas Šernas, 1989

nebeįsivaizduojam

bendradarbiavimu”.

Siūlymas lyg paprastas; užmirškime politiką, bendradarbiaukime kultūros lauke. Tą kląstą jau 1961 m. *Dirvos* savaitraštyje atskleidė žurnalistas Henrikas Žemelis, būsimasis *Akiračių*, “kultūrinio bendradarbiavimo” tvirtovės, redaktorius. Jis tada rašė: “Komunistinėje sistemoje joks politinis ar kultūrinis veiksmas nėra daromas, neturint kokio nors tai sistemai naudingo tikslo. Užtenka tik stebėti jų pastangas tremtinių atžvilgiu (...) jos visuomet siekė vieno ir to paties tikslo – visomis priemonėmis palaukti mūsų atsparumą, idant neliktų nė vieno laisvo balso, kalbančio jų naudai.

Tas pats yra ir su dabartinėmis kultūrinėmis piršlybomis – toks nekaltas ir beveik patriotinis pasiūlymas jau rado ir mūsų tarpe entuziastų... Jei tikėtume kai kuriais spėjimais, kad lietuviški bimbinkai (senosios kartos komunistai) reikalingi pavaduotojų, tai tie naujų kelių ieškotojai, nori ar nenori, turės užimti jų vietą, jei ir toliau tikės naujomis komunizmo iškabomis”.

Kaip BB sutiko “kultūrinio bendradarbiavimo” pasiūlymą? *Lietuvių dienoje* 1963 jis pasisakė, kaip ir Žemelis, tik su poetiniu polėkiu:

“Žavėtis gyvatės liežuviu miklumu ir chameleono spalvų gražumu, rodos, gali tik paikas. Dar paikiau atrodo tas, kurs komunstinėje melo propagandoje tariasi ieškąs gero ir gražaus... Saliomone, karaliau Saliomone, ką tu pasakytum dabar apie mūsų žurnalistus, sėdėdarius į kiaušą ‘kultūrinio bendradarbiavimo’ laivą”. O *Akiračių* redaktorių Žemelis patikėjo ta iškaba ir į kiaušą laivą atsisėdo. Tik maždaug po 40 metų, prieš mirtį, suprato savo klaidą.

“Kultūrinis bendradarbiavimas” iš tikro buvo išeivijos didžiosios misijos dėl Lietuvos laisvės tik detalė. Triukšminga detalė. Antrajame dešimtmetyje nuo atvykimo į Ameriką tam tikroje išeivijos dalyje, negausioje bet agresyvioje, prasidėjo patriotinio nusiangažavimo ir koegzistencijos su okupaciniu režimu nuotaikos. Ir dar blogiau – buvo pradėta pulti tie išeiviai, kurie kovai dėl Lietuvos laisvės liko ištikimi. Publicisto BB pasisakymai nuolat stiprėjo:

- Imama kovoti prieš tuos, kurie kursto ištikimybės seniesiems idealams, kurie primena įsipareigojimus Tėvynei, atsakomybę prieš žuvusius. Ir tai yra bašiausia (1961).

- Noras palaikyti ryšius su savaisiais okupuotoje Tėvyneje visų yra didelis ir nemeluotas. Tik ir čia reikia suprasti, kad neturime atsakyti principo dėl beverčio ar abejotinos vertės blizgučio. Nebijokime danųjų, nešančių dovanas iš svetimų malonės, ir negriebkime jų į glėbį ir nespirkime tu pačiu metu savųjų, kurie yra atsargūs ir nepritaria staigiams, neapdairiems veiksmams (1968).

- Miegančiųjų laukia mirtis, kovojančių laukia laimėjimas.

- Kiekvieno lietuviu idealas yra Lietuva. Ir nelaimingas tasai, kuris pavargęs jo besiekdamas, ar pasitraukęs iš kelio, pats nuidamas į žemės šunkelius (1969).

1971 m. išeivijos spaudoje kilo aštrus ginčas tarp Henriko Nagio ir Jono Meko dėl lietuvių rašytojų įsipareigojimo tautai. Mekas tokio įsipareigojimo nepripažino. O BB jau 1963 *Lietuvių dienų* vedamajame tarp įsipareigojimo tautai, tiesiai ir žmoniškumui buvo padėjęs lygybės ženklą: jis rašė, kad komunistinės grėsmės akivaizdoje “reikia stebuklingo Jerichono trimto balso, kad sudrebėtų ne tik priešų, bet ir draugų širdys. Tai yra vienas iš pavergtų tautų kilusių ar pasitraukusių žmonių uždavinys. Kelti balsą ir neleisti užmigtį pasaulio sąžinei – tai ne tik politinių darbas, bet kiekvieno, kurs dar gyvas savo tautai ir jaučia žmogiškąjį atsakingumą”.

Pareigos mintį “kelti balsą” už pavergtą tautą BB pratęsė ir praplečia 1968 LD vedamuoju, vesdamas situacijos ir pareigos paralelę tarp laisvųjų išeivių ir okupantų tėvynainių. Jis rašė:

“Jų – gyvenančių tėvynėje – rankos surakintos, mūsų laisvos, jų žingsniai supančioti ir sekami čekistai, mūsų – laisvi ir niekieno nevaržomi, neįsakomi; jų burnos – užkirstos, užspaustos komunistinio kumsčio, mūsų – laisvos, neužčiautos nė vieno – nei išmintingo, nei neatsakingo, nei gudraus, nei naivuolio, nei tiesaus idealisto, nei sukčiaus patsidavėlio. Tat mūsų pareiga savyje ir svetimuosiuose, namie ir pasaulinėje tribinoje kalbėti, dirbti, kovoti ne tik už save, bet ir už tuos, kurie širdimi pritaria ir šaukia, bet viešumoje turi būti santūrūs ir tylėti. Tylėti ir laukti – vardan Lietuvos”.

Savo vedamaisiais *Lietuvių dienoje* Redaktorių atsiliepdavo į įvykių okup. Lietuvoje ir išeivijoje. Kai kada reaguodavo ir į mums nepalankius pasisakymus amerikiečių spaudoje.

1969 m. Amerikos dienraštyje *Christian Science Monitor* pasirodė teigimas, kad baltai nesugrąžinamai išblaškyti po Rusijos imperiją. Į tai publicistas BB atsiliepė aitrai ir su įkvėpimu:

- Ne. Ne taip! Nei dešimtys, nei šimtai metų neteisybės nepavers teisybe, smurto – meilės aktu, vergijos – laisve. Sibiritiškos ramybės ištroškusių ir nepažinę sovietinės realybės per lengvą širdimi linksta sovietų užimtus kraštus nurašyti “į nuostolius”. Susigysvenimas su *status quo* yra pirmasis pralaimėjimo ženklas. Sovietai to laukia.

Ne, ne! Nenurašyk Lietuvos nei kitų Baltijos tautų į nuostolius; paklauskyt jų laisvės pulso plakimų jų jaunųjų poetų posmuose, jų beletristų kūriniuose, jų naujosios dailės veikaluose, jų senųjų tautos papročių atgaivinime, jų lietuviškame tautinio šokio ritme ir jų visuose meno kūrybos baruose.

Ne, nei Nelaidyk Lietuvos, jūs, priešai, ir jūs, ramybės ištroškę draugai. Jos gyvybė po ledu, bet pavasario potvynis išsilies vieną kartą visų gaivališku kumu ir stichine galybe! Lietuva paversta, bet gyva!”

Jau iš šių kelių citatų galime daryti išvadą, kad Brazdžionio publicisto žvilgsnis į reiškinius ir problemas blaivus, platus ir pastabus, reakcijos taiklios, stilius patrauklus, žodis įtaigus.

Švedamas savo 85-jį gimtadienį, poetas BB išsireiškė: “Norėčiau būti prisimenamas, kad kaip žmogus ir kaip poetas buvau tas pats”. Spaudai ruošiamą jo prozos raštų knygą tai patvirtins.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kalbos ir knygos metais Lietuvos paskelbti 2004 metais, minint 100 metų sukaktį nuo spaudos lotyniškais rašmenimis draudimo panaikinimo. Prieš tai Lietuvos teritorijoje rusai buvo įvedę vietoje lotyniškų rašmenų rusišką *kirilicą*. Knygos lotyniškais rašmenimis buvo slapta gabenamos iš užsienio – iš kitos Nemuno pusės. Keli tūkstančiai knygnešių buvo už tai suimti, nemažai jų buvo iš tremti į Sibirą. Caras Nikolajus II šį draudimą panaikino 1904 gegužės 7 dieną. Ta diena šiemet bus švenčiama kaip Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena. Visą 2004 metų minčių programa bus įgyvendinama ne tik Lietuvos didmiesčiuose, bet ir visoje Lietuvoje. Programoje numatyta tarptautinės mokslinės konferencijos, kilnojamoji paroda, asmenybių įamžinimo darbai, kaip paminklų projektavimas, knygnešių kapaviečių tvarkymas ir pan. Šis minėjimas taip pat įtrauktas į 2004-2005 metų UNESCO minimų datų sąrašą, kuriame būna įvedamos pasaulio kultūrai, švietimui ir mokslui nusipelnusių žmonių bei įvykių jubiliejinės datos.

“Operos švyturių” laureatai 2003 metams buvo paskelbti per gruodžio 31 d. *Linksmosios našlės* premjerą Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre. Metų solistės apdovanojimą pelnė Irena Milkevičiūtė, metų solistu tapo Laimonas Pautienius; metų baleto soliste – Eglė Špokaitė, metų baleto solistu – Nerijus Juška. Metų operos viltimi buvo išrinkta Julija Stupniane, o metų baleto viltimi – Takasi Aoki. Tą patį vakarą buvo paskelbti ir “Publikos simpatijų” laureatai: operos solistas Vytautas Juozapaitis ir baleto solistė Eglė Špokaitė. “Operos švyturių” apdovanojimus prieš dvejus metus įsteigė Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras ir UAB “Svytury-Ūtenos alus”. Jie skiriamų ryškiausiems metų atlikėjams operos ir baleto teatre. Laureatus iš pristatytų kandidatų atranka speciali komisija, kurią 2003 metais sudarė G. Kėvišas (pirmininkas), V. Prudnikovas (Operos meno vadovas), T. Sedunova (Baleto meno vadovė), J. Aleksa (dirigentas), V. Noreika (Operos studijos vadovas) ir penki kiti muzikos bei baleto žinovai.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas išleido antrąjį Technikos enciklopedijos tomą (I tomas išleistas 2000 metais). Tai pirmoji oroginali lietuviška enciklopedija, kurioje aprašoma mokslo ir technikos raida nuo seniausių iki naujausių laikų. Antrasis tomas yra šiek tiek didesnis apimties negu pirmasis. Jame pateikta per 3,300 straipsnių nuo “gabardino” iki “Lagranžo”, per 3,000 iliustracijų. Viso numatyti keturi tomai, apie 17,000 straipsnių, 6,000 iliustracijų. Šią turinio ir poligrafinių atžvilgiu pavyzdinę enciklopediją institutas leidžia kartu su Vilniaus Gedimino technikos ir Kauno technologijos universitetais.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Paminklas Martynui Mažvydui Klaipėdos I. Kanto aikštėje

Nuotr. G. Kurpio

Toronto “Gintaro” ansamblis drauge su ansambliais iš Rygos, Kauno ir Šiaulių dalyvavo šokių festivalio koncerte Dramos teatre Šiauliuose birželio 28 d. Torontiečiai susirinko paremti “Gintaro” šokėjų bei vadovų. Iš k.: brolis Petras, J. Karasiejus, D. Čuplinskienė, G. Paulionienė, M. Rusinas, vad. R. Karasiejienė, D. Nausėdienė, L. Kaminskienė, vad. G. Kalendrienė, R. Yčienė, M. Yčas

Premija už vaikų literatūrą

Už krikščioniškos humanistinės literatūros kūrinių vaikams seriją (*Dievulis nebars*, 2003, *Kaledų senelis prilojo*, 2000, *Kelonė aplink mėlyną*, 1998, *Angelas sargas*, 1996) buvau apdovanota Jūratės ir Edvardo Šulaičių (JAV, Čikaga) literatūrinio fondo 2003-ųjų metų premija. Mecenatams širdingai dėkoju. Premijuoti pasiūlė Lietuvos Nepriklausomųjų rašytojų sąjungos valdybos pirmininkas, minėto literatūrinio fondo igaliotinis Vladas Buragas, vertino komisija: kunigas Vitas Kaknevičius, mokytoja Zenė Sadauskienė ir poetas Jonas Endrijaitis.

Esu išleidusi 8 knygeles vaikams. Einu Prano Mašiotto išmintu keliu: mokau vaikus Dievo ir Tėvynės meilės, darbštumo, doros, gerumo. Nemanau, kad didaktika yra keiksmažodis. Knygynuose kalnai spalvingų knygelių, kurių autoriai vienas už kitą įdomiau rezga siužetą. Ak,

kad tik vaikai skaitytų... Mano knygeles jie skaitys, jei šalia sėdės močiutė ar senelis. Įdomumo srityje nebandau konkuruoti su “Hariu Poteriu”. Išleidžiant naują šios knygos tomą, per naktį stovėjo eilėje kai kurie Vakarų šalių skaitytojai (suaugusieji). Mes, po sovietų padu daug metų išbuvę lietuviai, stovėjome eilėje prie duonos, prie batų, bet prie šio stabu tapusio raganūkiščio – ne. Mūsų vaikai taip pat nori saldinių ir brangių žaislų, bet priima ir auklėjančią literatūrą, jei mokytojos akys žėri apie ją kalbant.

Dievulis nebars išėjo lietuvių ir anglų kalbomis. Tikslas – siūsti šias knygeles Pasaulio lietuvių šeštadieninėms mokykloms ir šeimoms, kuriose jauniausioji karta lietuviškai kalbėti tik pradeda mokytis. Tad laukiau laišku. Mano adresas: Vytauto pr. 11-23, 3000 Kaunas, Lithuania. Aldona Gricienė

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 1.25%	Asmeninės paskolas nuo 5.50%
180-364 d. term. ind. 1.55%	Sutarties paskolas nuo 5.50%
1 metų term. indėlius 1.75%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. indėlius 2.00%	1 metų 3.95%
3 metų term. indėlius 2.35%	2 metų 4.20%
4 metų term. indėlius 2.75%	3 metų 4.50%
5 metų term. indėlius 3.05%	4 metų 5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk. 1.50%	5 metų 5.25%
1 metų GIC-met. palūk. 2.00%	Su keičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-met. palūk. 2.25%	1, 2, 3 metų 4.50%
3 metų GIC-met. palūk. 2.60%	
4 metų GIC-met. palūk. 3.00%	
5 metų GIC-met. palūk. 3.30%	
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable" 1.00%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 2.25%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 2.50%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 2.85%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 3.25%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 3.55%	
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%	
Kasd. pal. taupymo skl. 1.00%	
Kasd. pal. čekių skl. 1.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo skl. 0.40%	

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomeni 16 metų

SKUBIAI PARDUODAMAS pomirtinis palikimas, Humber Park ir Roncesvalles, 12 kambarių, 4 v. Gera proga investuoti arba šeimai su vaikais. P. \$489,000.

SKAMBINTI
TEODORUI
STANULIUI, B.A.
416-769-1616

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416 231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-PAKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOJAMA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* off COUPON for 1 parcel \$300* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

SPORTAS

ALGIS ŠIMKUS (dešinėje), 77 metų amžiaus, brolis torontiečio J. V. Šimkaus, visą gyvenimą dirbęs Port Alberni, B.C. miškų pramonėje, iškiliai reiškiasi vyresnio amžiaus žmonių sporto varžybose, plaukime ir stalo tenise pasiekęs aukštų rezultatų ir susilaukęs atitinkamų apdovanojimų. Nuotraukoje aukso medalius priėmęs 2003 m. rugsėjo mėn. Chilliwack, B.C. varžybose

Krepšinio žvaigždė - Štombergas

KAZYS BLAŽEVIČIUS

2003 metai Lietuvos krepšiniui ypatingi tuo, kad po daugelio metų trečią kartą buvo laimėta Europos taurė. Per visas čempionato rungtis mūsų komanda nepralaimėjo nei vienu. Pusbaigmyje nugalėjusi Sidnėjaus olimpiados vicečempionus prancūzus, mūsų komanda užsitikrino teisę dalyvauti Atėnų olimpiadoje 2004 metais.

Lietuva tapo vienintele valstybe Europoje, kurios rinktinė Atėnų olimpiadoje ketvirtą kartą iš eilės kausis dėl olimpinio apdovanojimo! Baigminėse rungtynėse Stokholmo "Globus" arenoje ispanai buvo nugalėti rezultatu 93:84. Į šią pergalę mūsų sportininkus atvedė rinktinės vyr. treneris Antanas Sireika su savo pagalbininkais.

Europos nugalėtojai Kaune buvo sutikti labai iškilmingai, sportininkai ir prie pergalės prisidėję asmenys buvo pagerbti valstybiniais apdovanojimais ir pinigineis premijomis.

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Graikijos sostinėje Atėnuose jau rungtynių dieną nuo ryto prasidėjo iškilmės, kurias vainikavo 1000-osios Europos krepšinio lygų sąjungos (ULEB) rengiamų varžybų rungtynės tarp vietos "Panathinaikos" ir Kauno "Žalgirio". Deja, Kauno "Žalgirius" nepavyko pergalę įsiamžinti 1000-osiose ULEB varžybų rungtynėse. Nepadėjo ir A. Sabonio geras žaidimas (18 t.) ir kauniečiai 80:91 pralaimėjo "Panathinaikos" krepšininkams ir smuktelėjo į penktą vietą. Savo grupės viršūnėje esantys "Lietuvos rytu" krepšininkai namie 103:56 nugalėjo Spirt "Croatia osiguranje" (Kroatija) komandą ir tapo prizininiais didžiausiu skirtumu – 47 taškais (ankstesnis 45 t.) – ULEB taurės rungtynėse savo varžovus nugalėjusia komanda.

IVAIRŲ: Stipriausia Lietuvos šachmatininkė Viktorija Čmilytė ir jos vyras, garsus Latvijos šachmatininkas A. Širovas sausio 2 d. susilaukė antro sūnaus. V.P.

"Aušros" žinios

– Krepšinio treniruotės tęsiasi. Visi lietuvių kilmės vaikai nuo 4-19 metų amžiaus yra kviečiami įsijungti. Kur ir kada, yra paskelbta interneto tinklalapyje www.aurora.net. D.D.

Slidinėjimas

Montrealio lietuvių slidinetojų stovykla įvyks š.m. vasario 26-29 d.d. Saint-Donat, Quebec. Šiomet renkamas L'Hotel Montcalm viešbutyje (tel. 1-886-424-1333). Kambarius reikia nedelsiant užsisakyti patiems bent mėnesį anksčiau, nes nėra grupinės rezervacijos. Atvykimas ketvirtadienį, vasario 26. Penktadienį – slidinėjimas Mont Tremblant (bilietai su nuolaida \$42 per Rytį Bulotą), šeštadienį ir sekmadienį – Mont la Reserve (bilietai su nuolaida mūsų grupei gaunami vietoje – \$35 suaugusiems, \$30 studentams, \$25 vaikams, \$17 pensininkams). Norintys daugiau informacijos prašomi skambinti tel. 1-515-344-8256 arba 1-819-424-2803 (savaitgaliais), teirautis el. paštu viliabulota@hotmail.com. Žiemos stovyklą organizuoja Rytis, Vilija ir Dalius Bulotai.

Jaun. skautės (paukštytės) su vadove j. v.s. Elena Namikiene, pasirodusios vandens užsiėmimams stovykloje "Romuva 2003" rugpjūčio 3-10 d.d.

Linksmos stovyklautojos "Romuva 2003" stovykloje šalia baidarių namelio. Iš k. V. Lemon, E. Saplytė, V. Kuraitė, V. Valaitytė ir D. Kuraitė

KANADOS IVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

bus 462.47 doleriai. Prieš metus žadėtas provincinio 20% pridedamo mokesčio panaikinimas liks neįvykdytas rinkiminių pažadų sąraše.

Britų Kolumbijos parlamento rūmuose buvo įvykdyta kelių kambarių krata, po kurios tikimasi išaiškinti didžiulį ir gerai organizuotą kriminalinių nusikaltimų grupuotę. Teismas leido uždelsti kratos leidimų viešinimą iki sausio 14 d., o reikalui esant jis galės būti ir toliau pratęstas. Bylos tyrimas yra labai atsargiai vykdomas, nes bijoma pažeisti parlamentarams teiktą privilegijuotą žinių atskleidimą. Žiniasklaidos atstovai teisme reikalavo paskelbti parlamente tarnaujančių ir su parlamentu susijusių asmenų pavardes, nes po kratos daugėja įvairių gandų dėl jų įsivėlimo į organizuotų nusikaltimų grupuotes ir narkotikų verslo plėtimą.

Ketverius metus tęsėsis muzikinio veikalų pastatymas "The Lion King" Toronto "Princess of Wales" teatre atliko savo paskutinį pasirodymą. Ši pastatymą aplankė beveik trys milijonai žiūrovų. Jau praėjusiais metais buvo numatyta šį pastatymą uždaryti rugsėjo 28 d., tačiau dėl tuo metu vykusios SARS ligos buvo nutarta, kad netikslu nutraukti turistus patraukiantį veiklą, tad uždarymas buvo atidėtas iki sausio mėnesio.

Federacinėse įstaigose tarnaujantys vadovai nesilaiko naujų tarnautojų sandmų taisyklių. Viešosios tarnybos komisija rado, kad 51% sandmų būtų trūksta arba jų buvo netinkamai dokumentuotos. Daugelyje atvejų nebuvo viešai pranešama apie atsiradusias tarnybos vietas ir buvo sandomos tarnautojų žmonos, vaikai, giminės ir pažįstami asmenys. Komisija tyrė aštuonis valstybės departamentus ir išvada darė patikrinus 1000 sandmų dokumentų.

Tik prieš keletą mėnesių Ontario provincijoje sudėję prabangus istorinis viešbutis, o Naujų metų dieną Saskatchewan provincijoje suplėškėjo Moose Jaw miesto centras su keliais istoriniais pastatais. Dauguma jų buvo atstatyti 1892 metais, po to kai miesto centrą sunaikino panašus gaisras. Dabartinio gaisro gesinimas truko beveik visą parą, nes siaučiant didžiuliam šalčiui su stiproku vėju, gaisrininkai negalėjo vartoti savo kvėpavimo aparatų ir visų gesinimo priemonių. Gaisro priežasties aiškinimas gali ilgai užtrukti, nes gaisravietėje teko užversti žemėvartus traktorais.

Netoli Montrealio miesto, Dorval apylinkėje esantis orauostis nuo sausio 1 dienos vadinamas Pierre Elliot Trudeau vardu. Jau rugsėjo mėnesį Kanados vyriausybė paskelbė šį nutarimą, o Quebec provincijoje gyvenantys frankofonai vis mėgino tą nutarimą atšaukti, nes jų nemėgstamas Trudeau sutrukdęs provincijai atsiskirti nuo Kanados. Trudeau buvo 15-tasis Kanados ministras pirmininkas, pensininko amžiaus. Jis mirė 2000 m. rugsėjo 28 d. Jam vadovaujant Kanadoje buvo įvykdyta daugelis socialinių reformų. A.V.

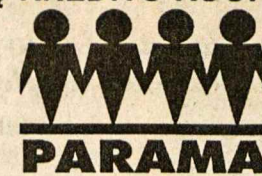
Paremkite Tėviškės žiburius auką, rėmėjų ar garbės penumėrą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – TŽ leidėjai

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius	1.25% už 90-179 d. term. indėlius	1.55% už 180-364 d. term. indėlius	1.75% už 1 m. term. indėlius	2.00% už 2 m. term. indėlius	2.35% už 3 m. term. indėlius	2.75% už 4 m. term. indėlius	3.05% už 5 m. term. indėlius	1.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.	2.00% už 1 m. GIC invest. pažym.	2.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	2.60% už 3 m. GIC invest. pažym.	3.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	3.30% už 5 m. GIC invest. pažym.	1.00% už RRSP ind. (var. rate)	2.25% už RRSP 1 m. term. ind.	2.50% už RRSP 2 m. term. ind.	2.85% už RRSP 3 m. term. ind.	3.25% už RRSP 4 m. term. ind.	3.55% už RRSP 5 m. term. ind.	1.00% už OHOSP (variable rate)	0.45% kasd. palūkanų čekių skl.	0.60% už JAV dolerių 1 metų GIC	0.40% už JAV dol. kasd. pal. skl.

IMAME

už asmenines paskolas nuo 5.50%	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	1 metų 3.95%	2 metų 4.20%	3 metų 4.55%	4 metų 5.25%	5 metų 5.40%	– su keičiamu nuosimčiu 4.50%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgiculus iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgiculus

Nuosimčiai gali paskelbti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHECKS)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVIŲ BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 9 v.r. – 8 v.v. LN skyriu – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

Royal York skyriu – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8

Telefonas: 416 532-1149
Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas veikia nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 9 v.r. ir 5 v.v. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų – apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. – teiraukitės! VISUOMET ruošiamas maldininkų kelionės – Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskleidžiant gimes iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius. Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Kūčios prie Pacifiko

IGNAS MEDZIUKAS

Šaulių tradicinės Kūčios, jau daugiau kaip 20 metų ruošiamos Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje, sutraukia daug žmonių. Paskutinis toks Kūčių renginys buvo 2003 m. gruodžio 14 d. Šaulių kuopos vadas K. Karuža visus pasveikinęs pakvietė susikaupimo minute pagerbti mirusius šaulius ir šaules. Tolimesnei programai vadovavo Irena Ariene. Pakviestas Lietuvos gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas tarė tai pragai pritaikintą žodį. Jis kalbėjo:

„Prabėgo dar vieneri metai ir mes vėl susirinkome į tą pačią vietą tęsti seniai Juozo Daumanto šaulių kuopos pradėtą ir tapusią tradicinę šios šeimos lietuviško telkinio Los Angeles mieste šventę – Kūčias.

Vyresnįjį dar puikiai prisimena, kaip Lietuvoje buvo ruošiamasi šiai iškilmingai ir šventai vakarienei. Jie prisimena ir įvairius burtus bei žaidimus, susijusius su ta vakariene. Dar nostalgikščiau jie prisimena ir vidurnakčio keliones į bažnyčią – Bernelių Mišias, tą ypatingą jausmą brendant per naujai išklotą gylų sniego sluoksnį ar girdint sušalusio sniego girgždesį po kojomis. O dar kelionė balto sniego apklotais keliais šiltai įsitaisius arkliai traukiamose rogešėse. Tai lietuviška šios šventos nakties idilija, kurios prisiminimai dar ir šiandien ne vienam sudrėkina veidą nuriedanti ašara.

Tačiau realybė yra tokia, jog gyvename svetimame krašte, kuris daug kuo skiriasi nuo mūsų gimtinės ne tik gamta, bet ir papročiais. Ir mes pamažu tampame šio krašto įkaitais – prisimame jo gyvenimo būdą. Deja, čia, kaip ir sovietinės okupacijos metais Lietuvoje, jau bandoma sukurti ateistinę aplinką, iš kurios dingtų ne tik žodis Kalėdos, bet ir visa, kas šį Advento – laukimo laikotarpį sieta su krikščionyste“.

● Kas Dievą pašalina, tas užsiedingia saulę, kad toliau žingsniuotų su žiburėliu. (J. Ratzinger)

Visiems palinkėjo gražių, linksmų švenčių ir laimingų 2004 metų.

Šv. Kazimiero par. choras (18 moterų ir 9 vyrai), diriguojant muzikui Viktorui Raliui ir akompanuojant Aukse Jankauskaitei, darniai sugiedojo *Tyliąją naktį, Sveikas, Jėzau gimusi, Muškīt bugnais, Džiaukis, pasauli* ir keletą kitų giesmių.

Apie Kūčių papročius Lietuvoje ir jų prasmę kalbėjo Karolis Milkovaitis. Sakė, kad žodis kilęs iš graikų kalbos. Paprotyt atėjęs į Lietuvą iš Lenkijos.

Svečias poetas Petras Palilionis pasidžiaugė gražiu giedojimu, visus pasveikino ir paskaitė vieną savo eilėraščių *Po Viešpaties kryžium*.

Poetas Pranas Visvydas dėl laiko stokos savo numatytą programą gerokai sutrumpino, akt. Ema Dovydaitytė padėklamavo Balio Augino eilėraščių *Sirdis Kaledų šviesoje*.

Klebonui kun. Stanislovui Anužiui palaiminus Kūčių valgius, įvyko vaišės ir kalėdaičių pasidalinimas su Kalėdų švenčių ir Naujųjų metų linkėjimais.

Kūčių vaišės paruošė Antanina Uldukienė.

Šaulių Kūčiose Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje 2003 m. gruodžio 14 d. Iš d. Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, šaulių kuopos vadas Kazys Karuža, solistė Janina Čekanauskienė, Lietuvos rašytojų draugijos Kauno skyriaus pirm. Petras Palionis, Alfonsa Pažiūrienė. Nuotr. Š. Karužos

Toronto-Mississaugos muzikantai, pasirodantys įvairiuose renginiuose. Iš kairės: K. Jonušonis, V. Pečiulis, J. Balaišis, V. Balyta; už jų – P. Vilkelis, V. Drūtis. Nuotr. R. G. Paulionis

Aukojo Tėviškės žiburiams

\$500 – J. Valiukienė, J. V. Margis; \$200 – N.N.; \$150 – S. Dalius; \$130 – V. Slotkus; \$100 – H. Butkevičius, A. Laurinaitis, A. Monstvilas, dr. M. Arštikaitis; \$65 – V. Macas; \$55 – T. Chornomaz, G. Balyta, I. Rektis, L. Bruzga; \$50 – A. Petkevičienė, I. Baltakys, P. Kondrotas; \$45 – J. Dzimisnas, P. Jukna; \$40 – R. Rimša; \$35 – J. S. Sendžikas, H. Šiaurys, M. Petronis, S. Valickis; \$30 – V. Lapaitis; \$25

– I. Ross, E. Molis; \$20 – V. Juodis, G. Drešeris, D. Keršienė, J. Rutkauskas, J. Sepulis; \$18 – A. Pajaujis; \$15 – J. Bukšaitis; \$14 – T. E. Janeliūnas; \$13 – J. Kiškūnas; \$12 – J. Stankus; \$10 – A. Mičiūdas, A. Kšivickienė, O. Spidell, R. Reznik, V. Balsevičius, V. Šeštukas, A. Urbonavičius; \$8 – V. Kukoraitis, J. R. Karasiejai; \$7 – I. Pankrienė; \$5 – E. Žiaušys, A. Lemėžys, J. Vazbys, J. Užupis, E. Underienė, B. Ragauskienė, J. Petrauskas; \$2 – A. Vaičiūnas, J. Krištolaitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$60 – J. Kazemėkas, E. Bakša, J. A. Kutka, P. Skeivelas, B. Kišonas, A. Kišonas, J. Yurkus, A. Sakavičius, V. Povilynas, A. Petrauskas, J. Pacevičienė, O. Azubalienė, B. Pivoriūnas, A. Kavaliauskas, K. Bartnikas, B. Kalpokas, B. Vilkienė, E. Abromaitis, V. Nausėda, S. Kekštas, M. Juozaitis, A. Kanapka, V. Ivanauskas, A. Plėnys, G. Valinta, A. Vaičiūnas, B. Petraitiene, A. Jankauskas, K. Rudaitis, S. Pranskevičius, P. Lapienis, E. Kalasauskas, A. E. Pastenai, J. R. Karasiejai, M. Biekša, G. Venskaitis; \$55 – N. Racevičius, V. Radzevičius, A. Indrulaitis, S. Kazemėkaitis, V. Strimaitis, J. Bukšaitis, E. Gocenatas, A. Kuzmickas, K. Ivanauskas, A. Kšivickienė, V. Piečaitis, K. E. Gudinskas, A. Gaputis, G. Drešeris, A. Marcis, B. Vileita, J. Rovas, dr. V. Ablėnas, A. O. Baltrūnas, M. Empakeris, R. Renaud, L. Rudaitis, V. Kazlauskas, A. R. Rašymas, L. Pevcevičius, D. Staškevičienė, O. Spidell, dr. J. Mališka, B. Kupciakas, V. Vaitkus, K. Gaputis, A. Zagalėnas, V. Grabauskas, P. Z. Jonikas, F. Mockus, S. Kuzmickas, P. Stauskas, P. Skilandžiūnas, H. Paškevičius, G. Kaulius, K. Stulpinas, J. Morkūnas, P. V. Adomaitis, V. Skukauskas, J. Kiškūnas, Z. Didžbalis, F. Barakauskas, V. Bireta, V. T. Sičiūnas, V. Rociūnas, P. Krilavičius, M. Obelienius, V. Paškus, D. Barkauskienė, P. Puidokas, S. Dalius, J. Barakauskas, D. Barakauskas, J. Stankus, L. Baltutis, I. Vadauskienė, V. Vadauskas, J. Kriaučiūnas, A. Vanagas, B. Kaminskas, B. Galinienė, I. Jakimavičiūtė, A. Monstvilas, A. Bentno-

rius, G. Dragūnas, A. Langas, A. Gudžiūnas, J. Bušauskas, L. Morčūnienė, dr. M. J. Arštikaitis, B. Stankaitis, E. Maikus, R. Taunys, E. Karos, V. Starkus, A. Šeikas, A. Jungmeisteris, S. Ažuolas, J. Bėžys, A. Ledas, S. Adamonis, dr. P. Vytė, M. Rutkevičius, N. Adams, A. Janušis.

Rėmėjo prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: S. Skučienė.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$130 – J. Astrauskas; \$100 – J. Krasauskas, J. Danėnas, H. Stepaitis, S. Slavickas, B. Lunas, A. Battiston, P. Venskus, A. Rukšys, J. Dragūnas, V. Kazlauskas, P. Stosius, E. Sakas-Sluder, E. Klevas, M. Gečas; \$80 – P. Vežauskas, T. Tarvydas, I. Ignaitis; \$75 – B. Baltrušaitienė, V. Kerys, K. Gaputis, Z. Girdauskas, S. Bartusevičienė, A. Vaickus, S. Laimikis, J. A. Vaškevičius, A. Kusinskis, K. Majauskas, V. Dunderas; \$70 – A. Jagėlienė, V. Simanavičius, K. Šviežikas, L. Kulnys, J. Petrūnas, V. Čiuprinskas, M. Kupris, E. Bakša, P. Eidukas, D. Karos; \$68 – B. Maziliauskienė; \$65 – J. Šulmistras, S. Žiemelytė, K. Žilvytis, B. Stalioraitis, R. J. Stalioraitis, V. Liutima, V. Ramanauskas, O. Linčauskas, P. Baronas, J. Sendžikas, O. Juodišius, J. M. Zubrickai, J. Valiukienė, A. Prialgas, V. M. Kėžinaitis, I. Kalikevičienė, V. Sendžikas, J. Stankus, D. Gaputis, J. Miškinis, V. Poškaitis, A. G. Tarvydas, V. Taseckas, V. Paulius, E. Žulys, A. Smolskis, A. Valadkienė, V. Melnykas, J. Ivanauskas, M. Galinauskas, V. Montvilas, J. O. Statkevičius, H. Šiaurys, O. Adomaitis, M. Petronis, V. Laniauskas, A. Bumbulis, R. Dornfeld, J. Blekaitis, J. Rimšaitė, W. E. Zajanauskas, J. V. Margis, M. Putrimas, A. Draugelis, V. Kadis, I. Genys, N. Pailaitis, J. Tamulėnas, A. Abromaitis, J. Dzimisnas, B. Sriubickis, V. Macas, G. Jocas, B. Saplys, D. A. Misiulis, J. Vasys, A. Kazlauskas, E. Keburis, N. Kukenis, O. Ziminskienė, L. Jurjonas, A. Petrašiūnas.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: A. Rimkus. Nuodirdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

ŽEMIAUSIA KAINA BET KUR!

Skambintis į Lietuvą – tik 26 centai!

Lietuva – 26 centai
Kanada ir JAV – 4.9 centai
Maskva – 7 centai
Lenkija – 12 centų
St. Peterburgas – 8 centai
D. Britanija – 6 centai

10-10-580

Skambinant Šiaurės Amerikoje
surinkti 10-10-580 + 1 + rajono kodą + numerį

Tarptautiniams skambučiams
10-10-580 + 011 + krašto kodą + rajono kodą + numerį

NEREIKIA keisti telefono firmos.

BELL sąskaitoje bus sužymėti Onlinetel skambučiai. Visos kainos galioja 24 valandas, 7 dienas per savaitę. Ryšiai su nešiojamais telefonais gali kainuoti daugiau.

Kainos gali keistis be pranešimo. Visiems skambučiams taikomas 25 centų minimumas. Pilną kainoraštį galite skaityti tinklalapyje www.10-10-580.com

Powered by
Onlinetel
talk freely to the world

Padalinys Eiger Technology Inc., viešos akcinės bendrovės, dalyvaujantis Toronto akcijų biržoje – TSE (simboliu AXA).

Tėviškės žiburiai • 2004.I.13 • Nr. 2 (2809) • psl. 7

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

• 25 metai namų remonto patyrimas • Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas • Namų nuomojimui ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village
DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

PACE LAW FIRM

5110 Dundas ST. W.

(tarp Islington ir Kipling gatvių)

Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060

Fax 416 236-1809

SKAITYTOJAI PASISAKO

SENUOSIUS METUS
PALYDINT

I praeitį nuslinko metai, nesidami džiugias ir liūdnas akimirkas. Prie kiemo vartų jau naujieji... Tegu jums jie dovanoja daug kūrybinės sėkmės, naujų idėjų, puoselėjant lietuvių kultūrą, išsaugant tautines tradicijas. Dėkoju, kad Tėviškės žiburis puslapiuose skelbia informaciją apie Rokiškio "Romuvos" gimnaziją.

Gediminas Matiekus,
Rokiškio "Romuvos" gimnazijos
direktorius

LĖNO EŽERO PAKRANTĖJE

Nuosirdžiai dėkoju kun. Kazimierui Ambrasui, SJ, už straipsnyje nušviestą ištis labai liūdną Lėno bažnyčios būklę.

2004.VIII.8 minėsime Antano Smetonos, buvusio Lietuvos prezidento, 130-ąjį gimimo jubiliejų. Norečiau nuosirdžiai visus pakviesti į šią šventę, tačiau reikia atlikti būtiniausius bažnyčios remonto darbus. Viliuosi ir tikiu, kad tikrai atsiras geros valios norinčių ir galinčių finansiskai paremti šią mūsų šventovę.

Vidm. Kareckas,
Lėno bažnyčios klebonas

PARAMA VAIKAMS

2003 metai įsimintini buvo Plungės vaikų invalidų globos draugijai, nes sulaukė iš Kanados lietuvių komiteto "Pagalba Lietuvos vaikams" paramos. Ją perdavė rūpestinga komiteto atstovė Elena Gudinskienė. Paramos dėka negaliojančių vaikų meninei grupei lavinti nupirktas muzikos centras su mikrofonu, o draugijos darbo sąlygoms gerinti – kompiuteris su spausdintuvu. Plungės "Liūtų" klubo nariui Mickui Kiesui davus nuolaidą, dar galėjome nupirkti vitaminų vaikams invalidų vežimėliuose.

Sunkiausia buvo padėti kurčibylei 6 m. Ramintai Gaudiešiūtei. Teko vykti į Kauno specializuotą kurčiams parduotuvę, kur po trejų vargo ir paieškos metų buvo pritaikytas ir nupirktas labai aukštos kokybės skaitmeninis klausiklis.

Motinos ašaros susilijo su padėkos žodžiais Kanados PLV aukotojams, darbuotojams, o mažoji pa-

ciëntė abiem rankelėm laikė klausiklį – brangiausią bilietą į garsų pasaulį.

Negaliųjų vaikų ir motinų vardu dėkoju aukojantiems Kanados Pagalbos Lietuvos vaikams komitetui.

Judita Brencienė, Plungė, Lietuva

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Esu nuosirdžiai dėkingas už man siunčiamus Tėviškės žiburius, kurie nušviečia Jūsų Kanados lietuvių kultūrinį gyvenimą ir kartu pateikia bendrą Lietuvos gyvenimo apžvalgą.

Pas mus Argentinoje dar veikia "Lietuvių Centro", "Lietuvių susivienijimo" Buenos Aires ir "Nemuno" bei "Mindaugo" draugijos Berisso mieste, kurias jungia ALOS taryba. Visos draugijos turi po kelis šokių ansamblius, chorelius, lietuvių kalbos pamokas savaitgaliais, ruošia paskaitas, šventes ir parodas. Kun. Augustinas Steigvilas, MIC, Rosario, Argentina

SVEČIO KALBA VILNIUJE

Perskaičiau TŽ 2003 m., 41 nr. J.P. Kedžio straipsnelį, kur jis rašo: "Kam reikėjo seimo pirmininkui Artūriui Paulauskui kviesti į Lietuvą Izraelio parlamento pirmininką Reuven Rivlin, kad išklaustų jo kaltinimų Lietuvai, kuriuos lietuviai girdi iš žydų pusės jau daugelį metų?"

Nejaugi J.P. Kedys mano, kad Izraelio parlamento pirmininkas drįsta Panerių akivaizdoje ir seimo posėdyje kalbėti netiesą? Jo žodžiai remiasi faktais. Šių faktų įrodymas ir skausmingas rezultatas yra 230, 000 nužudytų žydų Lietuvoje. O kad žudynėse didelį daugumą dalyvavo lietuviai, - tai taip pat neginčytina tiesa. Seimo pirm. A. Paulausko atsakymas, kad Izraelio politikai neįžvelgia Lietuvos pastangų atkurti istorinį teisingumą, pabrėžiant jog okupacijos metais lietuviai išgelbėjo mažiausiai 3,000 žydų ir jog Izraelio "Yad Vashem" įstaiga yra pripažinusi 513 Lietuvos gyventojų Pasaulio teisuoliais, - nėra joks atsakymas į žydų kaltinimus, nes lietuviai - žydų gelbėtojai niekada neišdildys nusikaltimų, padarytų masiškai žudant žydus.

Žydų žudymas ir jų gelbėjimas yra dvi diametriniai priešingos sąvokos. Už pirmąją yra bausmė ir kalėjimas, už antrąją – pagarba ir padėka. Ne daugiau ir ne mažiau. Manau, kad lietuviai parlamentarai ir visa Lietuvos visuomenė, nagrinėdama žydų likimą Lietuvoje, turėtų tai pagaliau suprasti.

Dr. St. Sereika,
St. Ingbert, Vokietija

FINNAIR SUMMER 2004 FLIGHTS FROM TORONTO TO NORTHERN EUROPE ON SALE NOW

Finnair Direct Summer Flights from Toronto to Helsinki are on sale now! Fly to Vilnius via Helsinki between June 17 and September 7, 2004. Call and book today to save with the Early Bird rates. In addition, Finnair operates daily code-share flights from Vancouver, Toronto and Montreal via London, U.K. and from New York with many convenient connections from Canada.

Contact your travel agent today for reservations and further information.

www.finnair.com
416 222-0740 or
1 800 461-8651

FINNAIR

TORONTO

Anapilio žinios

– Sausio 11, sekmadienį, visoje Mišiose prisiminėme tragišką Sausio tryliką. Meldėmės, kad šis kraujo krištas šventintų ir kilnintų visą lietuvių tautą.

– Sausio 9, penktadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota Otavos mieste gyvenusi a.a. Rasa Jasevičiūtė-Syrotiuk, 49 m. amžiaus.

– Parapijos metinis susirinkimas bus vasario 1, sekmadienį. Parapijos tarybos prezidiumo sprendimu, tą dieną Mišios bus tik 11 val. ryto, kad visi parapijiečiai po tų Mišių galėtų parapijos susirinkime dalyvauti. Anapilio autobuselis tą dieną veš maldininkus į Mišias įprasta tvarka, bet atgal išvažiuos tik po parapijos metinio susirinkimo.

– Vasario 22, sekmadienį, mūsų parapijoje lankysis svečias iš Vokietijos kun. Hermanas Šulcas, SDB.

– Anapilio knygyne gautas nr. 35 žurnalo *Laisvės kovų archyvas*. Taipgi galima įsigyti dr. Č. Jonio meniškai paruoštą mūsų parapijos deimantines sukakties iškilnių vaizdajuostę.

– Mišios sausio 18, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą, Aleksandrą Valešką ir gimines; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojų šventovėje 2 v.p.p. už Valiūšių ir Sekonių mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje sausio 17, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Maironio mokyklos žinios

– Sausio 10 d. grįžome prie lietuviškų knygų, draugų į mokyklos suolus. Nauji metai atnešė naujienų: diak. P. Šarka, OFM, (mūsų tikybos mokytojas) įšventintas kunigu; Nora Jančiukaitė (2 sk. mokytoja) susituokė su Pericles, Graikijoje. Maironietė abiems linki laimės.

– Vasario 7 d. bus išdalinti pažymėjimai. Maloniai kviečiame tėvelius (nuo jaunesniųjų darželio iki 8 sk.) tą dieną juos atsiimti ir pasikalbėti su mokytojais apie mokinių pažangą moksle.

– Dėkojame kardinolui Audriui Bačkui, kuris paaugojo Maironio mokyklai įdomių žurnalų – *Bitutė* (vaikams), *Lux* (jaunimui) ir gražių knygų apie Vilniaus katedrą ir Aušros Vartus.

Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Sausio 11 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 165 svečiai.

– Lietuvių Namų valdybos posėdis – sausio 15, ketvirtadienį, 7 v. v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Vasario 8, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Lietuvių Namuose įvyks dviejų dalių populiariosios muzikos atlikėjų iš Lietuvos Irenos Starosaitės ir Žilvino Žvargulio koncertas. Prieš koncertą ir pertraukos metu veiks baras. Bilietai bus gaunami prie įėjimo; kaina \$15. Kviečiame visus gausiai apsilankyti.

– Vasario 14, šeštadienį, 7 v.v. visi kviečiami į tradicinį Valentino dienos šokių, kuriuos rengia „Santakos“ klubas. Įdomi programa, gros ansamblis, veiks baras ir loterija. Visi laukiami šiame tradiciniame renginyje.

– Vasario 21 įvyks Medžiotų žūkautojų klubo „Tauras“ tradicinis metinis balius.

– Kultūros komisija turėjo 166 įvairių žanrų vaizdajuostes. Paskutiniū metu dar įsigyta 12 naujų juostų. Taipogi turime 40 dalių „Giminių“ seriale komplektą. Norintieji nuomoti, įsigyti šias juostas ar gauti jų katalogą, prašome kreiptis tel. 416-769-1266, el. paštu, vkulnys@aol.com

– Kviečiame visus pietauti Lietuvių Namuose. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, veikla baras.

– Lietuvos valstybinės filharmonijos solistė, daugelio tarptautinių konkursų laureatė Judita Leitaitė koncertuos pirmą kartą Kanadoje sekmadienį, vasario 29 Toronto Lietuvių Namuose. Koncertą rengia LN visuomeninės veiklos komitetas. (Plačiau kt.nr.)

– Sausio 25, sekmadienį, 1.30 v.p.p., LN seklyčioje bus rodomas 2002 m. sukurtas filmas *Nuomos sutartis*. Scenarijaus autorius ir filmo režisierius Kristijonas Vidiūnas. Posovietinio laikotarpio moteris, numetusi diktatūros jungą, siekia vidinio dvasinio išsilavinimo. Šis filmas sėkmingai rodomas tarptautiniuose kino festivaliuose. V.K.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams auکوjo „Genea Holdings Inc.“ \$300.

– Besidomintys slaugos namais informacijos gali gauti interneto tinklalapyje www.labdara.ca

– Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių muziejų-archyvą?

Prisikėlimo parapijos žinios

– Sekmadienį Mišiomis ir malda buvo prisiminti žuvusieji 1991 m. sausio 13 prie Vilniaus TV bokšto.

– Jaunimas vėl renkasi Sutvirtinimo sakramento ir Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokoms sekmadieniais. Kviečiame tėvelius drauge su vaikučiais perskaityti sekmadienio skaitinius ir prisidėti prie šio ypatingo dvasinio gyvenimo žingsnio.

– KLKM dr-jos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks sausio 25 d., po 12 v.d. Mišių parapijos kavinėje. Programoje: kun. Petro Šarkos, OFM, žodis, einamieji reikalai ir loterija.

– Yra miręs a.a. Juozas Sičiūnas. Laidojamas iš mūsų šventovės sausio 13, antradienį, 10 val. ryto. Paliko sūnus Eugenijų ir Virginijų su šeima.

– Žodis tarp mūsų – sausio ir vasario mėnesių knygučių yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

– Jei kas norėtų papildyti 2003 m. aukas parapijai, vienuolynui ar kokiems labdaros tikslams, mokesčių įstatymams leidžiant, gali tai padaryti iki sausio mėnesio pabaigos.

– Mišios sekmadienį, sausio 18: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9.15 v.r. už Grinskių šeimos mirusius; 10.30 v.r. už a.a. Mariją Tamošiūnienę ir 12 v.d. už a.a. Oną Anskienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 11.15 v. ryto, kurias ves tarybos narys Paulius Kravacas.

– Šių metų metinis visuotinis susirinkimas įvyks vasario 15 d. po pamaldų. Parapijos organizacijos prašomos iš anksto pristatyti savo pranešimus klebonui.

Internetu rengiama telefonų knyga – žinynas „infoLietuva“ (Lithuanian-American Yellow Pages), kurioje visi kviečiami reklamuoti savo verslą ar paslaugas. Norima jungti visus lietuvių JAV ir Kanadoje. Pavieniai asmenys gali užsiregistruoti „baltuose puslapiuose“ su vardu, pavarde, adresu, telefono numeriu. Nuorodos bus anglų, lietuvių ir rusų kalbomis. Reklamos kaina nuo \$15 mėnesiui. Interneto adresas: www.infoLietuva.com. (Daugiau žinių šiuo reikalu redakcija nėra gavusi. Red.)

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba Kalėdų proga atsiuntė *Tėviškės žiburiams* \$100 (JAV) auką su linkėjimais „tešti puikų darbą“. TŽ leidėjai dėkoja už paramą lietuviškos spaudos išlaikymui.

Mažosios Lietuvos fondai auکوjo: \$1,000 – lietuvių kredito kooperatyvas „Talka“ (iš viso \$5,550); \$250 – A. Bražys (\$2,050); \$200 – P. Vilutis (\$6,576); po \$100 – prel. Pr. Gaida (\$1,550), H. E. Stepaičiai (\$450), A. Bumbulis (\$2,350), V. Keturakis (\$600); Enciklopedijos rengimui paskyrė: \$1,000 – V. Peteraitis (\$20,302); \$125 – A. Veselka (\$675); po \$100 – E. Petrus (\$1,300), I. Meiklejohn (\$1,580), F. Mockus (\$450) – 2-jų metų Vidos netekę prisiminti; L. Balsys (\$1,880), D. B. Vaidila (\$1,450); Karaliaučiaus kr. mokykloms paremti: \$500 – Toronto liet. Pensininkų klubas (\$4,000); \$200 – Išganytojo p-jos moterų dr-ja (\$1,150); \$175 – E. Petrus (\$1,300); \$100 – D. B. Vaidila (\$1,450); po \$25 – V. Aušrotas (\$435), A. Masonis (\$370).

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams. Valdyba

Toronto-Mississaugos vaikų choras „Gintarėliai“, vadovaujamas muzikės Deimantės Grigutienės, koncertuojantis įvairiomis progomis

PARAMA praneša, kad 2003 metais grąžino savo nariams

DAUGIAU KAIP VIENĄ MILIJONĄ DOLERIŲ

Lietuvių kredito kooperatyvo „PARAMA“ valdyba maloniai praneša, kad užbaigus 2003 metus su nemažu pelnu, valdyba išmokėjo savo nariams:

- Už investicijas (GIC, terminuotus indėlius ir taupymo sąskaitas) **30.00%** papildomų palūkanų
- Už asmenines ir nekilnojamo turto paskolas grąžinta **11.00%** sumokėtų palūkanų

Pinigai tiesiogiai pervesti į kasdienes narių sąskaitas

AUDRIUS ŠILEIKA,
valdybos pirmininkas

„52 METUS AUGAME KARTU“

Stipendija studentams

Dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) pomirtinis stipendijų fondas

A. a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus atminimui 1985 m. jo tėvai, sesuo ir artimieji draugai įsteigė stipendijos fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuvių kilmės studentai, bebaigę bakalaurą arba siekiantys magistro ar daktarato laipsnių tikslinių mokslų srityje (biologijos, chemijos, biochemijos), ypač ryšium su vėžio tyrimu.

2003 metais stipendija paskirta Akvilei Inčiūtei iš Vilniaus, siekiančiai biochemijos doktorato Leibniz Neur biologijos Institute, Magdeburg, Vokietija.

Norintieji gauti daugiau informacijų ir prašymo blankų teškiepia: Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629, U.S.A. Inf.

IEŠKOME MOTERS, kuri ateitų kalbą gyventų kartu ir atliktų šeimininkavimo darbus. Prašome skambinti tarp 8-10 v.v. tel. 905 731-9518.

Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY
Jums suteiks informaciją ir pasiūlys geriausią maršrutą geriausiomis kainomis

LOT

“BEST WAY TO TRAVEL”
Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmadienio, 9.30 v.r. - 6 v.v.

Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilius)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7710

Toronto lietuvių dramos teatras
“AITVARAS”
vaidina A. GUSTAIČIO 4-rių veiksmų šmaikščią komediją
“Meilės bazė”
(arba “SLOGUČIAI”)
Režisierius – **ALGIRDAS KYNAS**
š.m. sausio 25, sekmadienį, 2.30 v.p.p.
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Visus maloniai kviečiame!
Įėjimas \$12 **“AITVARO” vadovė - A. Dargytė-Byszkiewicz**

Prašo siųsti *Tėviškės žiburius* Ona Vaznelienė iš Punsco srities Tarošiškių kaimo, bet neturi lėšų prenumeratai. Kas galėtų sumokėti TŽ metinę prenumeratą bent 50 dol., malonėkite pranešti TŽ redakcijai, kuri turi jos adresą.

BLOOR-SOUTH KINGSWAY RAJONE nuomojamas 1 miegamasis butas rūsyje. Arti TTC, skalbykla, atskiras įėjimas, cable TV, vėsinimas, \$700. Galima tartis. Norima nerūkančios. Skambinti tel. 416 399-2912 dienos metu, 416 769-8672 vakarais.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

NUOMOJAMAS namas (town house) Dundas-High Park rajone. 3 miegamieji, kiemas, garažas. Nuoma \$1350 mėn. Skambinti tel. 416 207-0637.

“BALTIC TREE SERVICE” – Žiema yra geriausias ir sveikiausias laikas nugenėti medžius ir krūmus. Nelaukit pavasario! Darbas garantuotas. Danius Lelis: 647 519-2299 (nešiojamas).

NUOMOJAMAS ŠVARUS, naujai remontuotas butas su virtuve ir atskiru įėjimu nuo 2004 m. vasario 7 d. Sankryža Royal York/ Evans, arti TTC ir GO traukinių. Skambinkite Audrai tel. 416 249-1305.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

MONTREAL

Aušros Vartų parapijos organizacijos raginamos numatyti ir pranešti savo pagrindinių švenčių datas ir kartu paminėti, jeigu salė bus naudojama iš vakaro pasiruošimo darbams.

Pajamų mokesčių kvitukus netrukus bus galima atsiimti Aušros Vartų klebonijoje (iš anksto susitarus). Taip pat parapijos salėje sekmadieniais ir „Rūtos“ klube trečiadieniais.

Lituanistinė šeštadieninė mokykla po Kalėdų atostogų pradeda veiklą sausio 17, šeštadienį įprastu laiku.

Nijolė Bagdžiūnienė, nuoširdi Kalėdų senelio pagalbininkė, šiemet išsiuntė 3000 senelio laiškų Lietuvos vaikučiams. Ji šį darbą atlieka jau septynerius metus. Persiuntimu rūpinasi Kanados paštas.

Aušros Vartų klebonijoje sausio 18 d. prasidės vaikų ruošimas Pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentams. Vaikus

paruošti padės Daiva Jaugelytė-Zatkovic ir D. Staškevičienė. Tiki-masi, kad vaikų tėvai aktyviai prisidės. Pirmoji Komunija numatyta gegužės mėnesį (apie mėnesio vidurį ar pabaigą). Sutvirtinimo datos bus praneštos vėliau. D.S.

Šv. Kazimiero parapijos žinios

– A.a. Ona Uselienė (Tumosaite Glaveckienė), 79 m. amžiaus, mirė 2004 m. sausio 3 d. Liūdi jos vyras Česlovas Uselis ir brolis Augustin Tumosa (Latvijoje). Palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Vietoj gėlių šeima buvo prašiusi aukų siųsti alkaniesiems Lietuvoje.

– Šv. Onos ir Šv. Elzbiotos draugijos pradės naują veiklos sezoną vasario mėnesį. Narėms priemenama atsinešti narių knygučių į susirinkimą ir užsimokėti metinį mokesį.

– „Aukštinis ratelis“ pradės veikti po Kalėdų atostogų ketvirtadienį, sausio 22. VL

Montrealio vyrų dainos vienetas. Iš kairės: A. Pališaitis, A. Jurėnas, A. J. Mickus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Šypsokimės

L. STANKEVIČIUS

– Kuo televizija yra pranašesnė už radiją?
– Per televiziją, mes ne tik girdime parazitus, bet ir juos matome.

– Ką reikia sakyti savo bosui, kai jisai nenori pridėti algos?

Aš sutinku dirbti už tą pačią algą, bet tik norėčiau ją gauti dažniau.

– Kas yra tikras lietuvis patriotas, gyvenantis Amerikoje?

Tas, kuris perka lietuvišką importuotą alų ne dėl to, kad jis yra skanus, bet dėl to, kad lietuviškas.

– Kiek metų gyvena ilgose gyvatės?

Tiek, kiek ir trumpos.

– Kai žmogus miegodamas griežia dantis, ar tai yra senatvės požymis?

Ne. Senatvės požymis yra, kai žmogus dantis nakčiai pamerkia į stiklinę.

– Kaip gali pagadinti savo draugo atmintį?

Kai jam paskolini pinigų.

– Aš manau, kad manimi niekas nesidomi. Ką turėčiau daryti?

Tik nesumokėk valdžiai mokesčių.

– Kuo skiriasi psichiatras nuo psichologo?

Žmogui skundžiantis nemiga, psichiatras prirašo vaistų, o psichologas liepia skaičiuoti avelas.

– Kas yra optimistas?

Tai vyras kuris galvoja, kad moteris jau užbaigė kalbėti telefonu, kai jinai pasako „sudev“.

– Ką reiškia, kai vedęs vyras sapnuoja, kad dar nevedęs?

Tai reiškia, kad jis atsibus baisiai nusivylęs.

– Ką reiškia, kai elgeta atkiša dvi skrybėles?

Tai reiškia, kad jo „biznis“ taip gerai eina, kad atidarė dar vieną filialą.

– Kodėl moterys iškart nusi-perka tris skrybėlaides?

Vieną nešioti kasdien, kitą per šventes, o trečią, kad kaimynės pavydėtų.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8 puslapių,

reguliari metinė prenumerata – \$50.00,

rėmėjo – \$60.00, garbės – \$70.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00

(JAV-se amerikietiška doleriais)

Vardas, pavardė.....dol., auką.....dol.

Adresas.....dol., auką.....dol.

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON

L5C 1T3, Canada

Tinklapių adresas: www.tzib.com

El. paštas: tevizib@pathcom.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

siunčiami nemokamai šešias savaites